

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Digte 1908-1918. - 1918

Citation: Aakjær, Jeppe: "Digte 1908-1918. - 1918", i Aakjær, Jeppe: *Digte 1908-1918. - 1918*, Gyldendal, 1918-19, s. 164. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-aakjaer02val-shoot-idm139850574546208.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Digte 1908-1918. - 1918

FRA SKOTSK. DIGTE AF ROBERT BURNS.

BURNS OM SIG SELV.

DER var en Knøs, var født i Kejl,
om Dag og Datum bryd jer fejl,
spar I jert Blæk, jert Lak og Segl
paa Daabsattest for Robin.
For Robin var en rørig Gut,
o, farlig rørig, rask og rørig,
Robin var en rørig Gut,
en farlig rørig Robin.

Højskotlands Sne føg vildt om Tind,
og Januaris Lavlandsvind
den blæste Fødselsgaven ind
i Vuggen til ham Robin.

Den Spaakvind keg ham i hans Haand:
Ej, Ej! som her staar Vid og Aand!
lur I at trække *ham* i Baand.
Hvad om han blev kaldt Robin!
For Robin blir en rørig Gut,
o, rigtig rørig, rask og rørig,
Robin blir en rørig Gut,
en farlig rørig Robin!

Han vil se Vanheld jævnhen tit,
men altid bære Huen frit,
hans Slægt, tro mig, vil inden Lidt
bli' Hjærtens stor af Robin.

I Haandens Linje klar og skjøn
jeg ser den Klør og Adams Søn
vil gjør' en Hoben af mit Kjøen;
saa Gud velsign dig, Robin!"
For Robin blir en rørig Gut,
o, farlig rørig, rask og rørig,
Robin blir en rørig Gut,
en farlig rørig Robin!

OM en af ærlig Fattigdom
gav Kampen op, og alt det,
den Stymper gaar *vi* udenom,
i Nøden stolt trods alt det.
Trods alt det og alt det,
vort sure Stræb og alt det:
Din Rang er blot Dukatens *Præg*,
dens *Guld* du selv, trods alt det.

Og er vor Dragt end lidet fin,
vor Kost kun knap og alt det,
giv Taaber Silke, Skjælme Vin,
en Mand er Mand trods alt det.
Trods alt det og alt det,
trods Gøglets Glans og alt det,
Retsindets Mand, om nok saa lav,
er størst blandt Mænd trods alt det.

Se dristigt paa hin Herremand,
betragt hans Pragt og alt det;
har han end tusind Tønder Land,
er han en Nar trods alt det.
Trods alt det og alt det,
hans Baand og Kors og alt det,
et stolt og uafhængigt Sind
har ikkun Smil for alt det.

167

Baroner bages bedst ved Gunst,
Lensgrever med og alt det,
men det steg over Kongers Kunst
at skabe *Mænd* trods alt det.
Trods alt det og alt det,
et malet Skjold og alt det,
den klare Kløgt, den sunde Sans
i Rang staar over alt det.

Gid hver maa se *det* store ske
- og ske det skal trods alt det!
at Brav-Mands Dont Evropa rundt
faar Hæd'rens Plads trods alt det!
Trods alt det og alt det,
den Dag er nær trods alt det,
da *Mand* og *Bror* er samme Navn
al Jorden om trods alt det!

1898.

FØDT TIL GRAAD.

EN stormfuld, barsk Novemberkvæld
med Sus i nøgne Træ'r
jeg strejfed saa alene om
langs Bredderne af Air;
da stod der for mit Syn en Mand,
svag, kuert ned af Aar,
af Rynker laa hans Pande fuld,

og snehvidt faldt hans Haar.

"Hvorhen skal du, min unge Ven?"
begyndte Gubben snart,
"mon Guldtørst leder her din Gang,
gav Elskov Foden Fart?
Er Sorg kanske den skjulte Grund,
der tvinger dig som mig
med Taarer over Slægtens Lod
at stile samme Vej?"

168

Den Sol, som over Mosen hist
nedstraaled nys sin Pragt,
hvor hundred Stakler skatter til
een hoven Junkers Magt -
fir' Snese Aar hin Sol jeg fandt
i Vintrens hvide Baad,
og hvert af dem mig lærte grant,
at vi blev født til Graad.

O Mand, hvor kaster du dog bort
i Letsind dine Aar,
de bedste Stunder øder du,
dit Livs, din Evnes Vaar,
din Lidenskab er som en Brand,
din Drift som Folen kaad,
og det er dine Fejltrins Sum,
at du blev født til Graad.

Betragt ej blot dit Livsdøgns Gry
da sund er Sjæl og Marv,
da er en Mand til Gavn og Pryd
og vogter vel sin Tarv,
men se ham mod hans Nedgangssol,
brudt, pint af Sorgers Braad,
da viser Alderdom og Savn,
at du blev født til Graad.

Kun saare faa ved Skjæbnens Gunst
fik Klap i Lykkens Skjød,
ja ej engang hver rig og stor
den gyldne Ære nød;
men hvilken Hob i hvert et Land
ved ej mod Armod Raad
og nemmer i et martret Liv,
at vi blev født til Graad.

169

En bedsk og talløs Sygdomssværme
er vævet i vor Form,
og Pinslen øger Angrens Tand
og Nags og Niddets Orm;
den ranke Mand, hvem Ømheds Kys
har tit gjort Kinden vaad -
Mands Haardhed imod Mand har vakt
utalte Tusinds Graad.

Se her en stakkels hvervløs Mand
der be'r med bange Ord
en Herremand om nok saa lidt
af Godsets rige Jord,
og se hin Maddik nægte ham
om blot den mindste Saad,
ufølsom for en Hustrus Savn

og sultne Smaabørns Graad.

Er jeg ved Skjæbnens Lov bestemt
til denne Uslings Træl,
hvorfor blev Frihedstrangens Kim
da plantet i min Sjæl?
Hvis ej, hvi blev jeg Skive for
hans haanske Niddingsdaad;
hvor henter Rigdom Retten til
at vække Brødres Graad?

Lad disse Ord, min unge Ven,
ej knuge paa dit Bryst;
mit bli'r jo ej det sidste Syn
paa Slægtens Ve og Lyst;
ej var en Stymper bleven til
med Savn i Kjød og Blod,
hvis ej i noget Mon han fandt
Belønning for sin Graad.

170

O Død, du Fattigmandens Ven,
den bedste paa hans Vej,
min trætte Fod, min gamle Krop
alt længes ind mod dig;
den rige skjælver for dit Hug
i Velstands skjøre Traad,
men hvilket Favn du blev for den,
der sled sit Liv i Graad!

1898.

I DET FJÆRNE.

HVOR kan jeg være god og glad
og synge ved min Kjærne, o,
naar Knøsen, som jeg elsker saa,
maa færdes i det Fjærne, o!

Jeg græder ej ved Sneens Leg,
der skjuler Sol og Stjerne, o,
men græder ved at tænke paa
min Ven hist i det Fjærne, o!

Min Fader jog mig fra sin Dør,
mig ingen Venner værne, o.
En hjælp mig vist, om han var nær,
men han er i det Fjærne, o!

Engang han gav mig denne Ring
og Baand som til en Terne, o;
jeg bærer dem endnu for ham,
min Gut hist i det Fjærne, o!

Naar snart jeg føde maa vort Barn,
mens Rugen sætter Kjærne, o,
monstro han saa vil komme hjem

til mig ifra det Fjærne, o!

1897.

171

HELLIG WOLLES BØN.

O du, som i din Himmel bor,
som bare ved dit Lunes Ord
lod to bli' frelst, hvor tyve for
til Helveds Vaade,
ej just for deres Synders Flor,
men ved din Naade -

Tak, høje Guddomsragt, som brat
nedstyrted tusinde i Nat,
mens jeg blev for dit Aasyn sat,
et Lys, et Tegn,
en Fromhedslygte overladt
den ganske Egn!

Hvad var vel jeg og alle mine,
at du har hævet os til dine,
jeg som fortjente idel Pine
for Adams Brøde,
der han med sig og alle sine
aad sig til Døde.

Da frem af Moders Liv jeg brød,
du kunde slængt mig som en Glød
i Helveds luehede Skjød
med vældig Arm,
hvor Djævle slaas for dagligt Brød
med Hyl og Larm.

Her staar jeg som et valgt Exempel,
betegnet med dit Naadesstempel,
en Pille i min Herres Tempel,
en Klippeblok,
et skjønt og skinnende Exempel
for al din Flok.

172

Min Gud, du saa' hvad Kval jeg led,
naar nogen løsnede en Ed,
du kjender, hvor mit Hjærte sved
ved Dans og Drik,
thi selv jeg ved din Miskundhed
det alt undgik.

Dog jeg bekjender: Syndens Frø
i denne Barm ej helt vil dø;
jeg kom kanske for nær en Mø,
skjønt ej jeg vild 'et,
men du vil huske: Kjød er Hø,
i Synden hildet.

Ak, Gud, du ved - i Gaar med Mette!
Skjænk mig Tilgivelse for dette,
og lad det ingen Frugter sætte
til min Vanære,
da skal din Tjener aldrig lette
en Klokke mere!

Desuden - skjønt det gjør mig bange -
med Lises Tøs - dog *kun* tre Gange;
kanske det var de tre for mange,
men Fuldskabs Garn
det holdt din Tjener fast som Fange
ved Sydens Barn.

Gav du mig, Herre, til mit Gavn,
hin Kjødets Pæl, hin Blodets Savn,
paa det jeg ej i Naadens Favn
maaske skal snæres
af Hovmod, - naa, i Jesu Navn,
dit Kors maa bæres!

173

Gud, værn om din udvalgte Skare,
din Godheds Aand du aabenbare,
dens Fjenders Hob du ikke spare,
men tugt dem godt,
som bringer Herrens Flok i Fare
ved vantro Spot!

Gawn Hamilton, - o, straf ham haardt,
han svirer, bander, spiller Kort
og driver anden syndig Sport
i djævelsk Trods
og vender Folkets Hjærter bort
fra dig og os.

Beskikker vi ham Kirkens Tugt,
vi faar dog ej med Skjælmen Bugt,
thi hver Mand ler, mens nok saa smukt
han alle mofler;
forband, o Gud, hans Fad og Frugt,
Kaal og Kartoffler!

Gud Herre, hør mit Klagemaal
mod Mændene fra *Air*, o, taal
ej mere disse Vantros Skraal,
udtøm din Galde,
og gjør dit Hjærte haardt som Staal
imod dem alle!

O, tvi, hin tungehvasse *Aiken!*
Mit Blod gaar stridere end Bækken
ved Tanken paa hin Stund og Skrækken,
vi alle led,
mens *Auld* som limet fast til Flækken
sin Læbe bed.

*
- 174

Min Gud, paa Straffens Dag forød ham,
hjemsøg med Hævn enhver, der lød ham,
borttag din Naade fra ham, mød ham
paa hver hans Vej,
ja, for dit Riges Skyld nedstød ham,
og spar ham ej!

Betænk din Tjener tro og huld

med Hus og Hest og Ko og Guld,
saa jeg maa skinne over Muld -
dit Navn til Pris -
og hisset hos dit Englekuld
i Paradis!

1898.

DER BOED EN BONDE. Frit oversat.

DER boed en Bonde paa Kildebæks Bred
- hej! mens Rude og Timian gror -
han havde en Kjælling til idel Fortræd
- nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Og Manden traf Fanden en Dag paa sin Vej
- hej, mens Rude og Timian gror. -
"Hvordan," spurgte Fanden, "befinder du dig?"
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

"Aa, det er rent snavs med den Kjælling jeg har
- hej, mens Rude og Timian gror,-
for hun er da værre end Fanden skinbar"
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

"Din Oxe og Asen jeg ikke skal ta'
- hej, mens Rude og Timian gror -
men giv mig den Kjælling, for hind' maa jeg ha,"
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor,

175

"Og hvis du kan tumle den Hex, du da faar
- hej, mens Rude og Timian gror -
da er du mænd værre end Rygterne gaar"
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor

Og Manden hjalp Fanden sin Kjælling i Sæk
- hej, mens Rude og Timian gror -
som Bonden sin Polde han bar hende væk
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor

Saa fo'r de da begge ad Helvede til
- hej, mens Rude og Timian gror -
"Skrup ind!" sagde Fanden. - "Nej, Gi' om jeg vil!"
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Men Fanden han var nu slet ikke forsagt
- hej, mens Rude og Timian gror -
han klapped i Næven og vips, kom hans Vagt
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Men Kjællingen rased og rev som en Ulv
- hej, mens Rude og Timian gror -
de arge Smaadjævle hun tærsked i Gulv
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

En sværtet Smaafanden keg frem bag en Sten
- hej, mens Rude og Timian gror -
for Sod man ej saa, om han græd eller gren
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

"Hjælp, Mester! Slaa Hexen med Kolde og Kræft
- hej, mens Rude og Timian gror -
hun ellers os myrder hver eneste Kjæft!"
Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Den Slemme - af Harme han fløjted og sang
- hej, mens Rude og Timian gror -
og bandte en Ed som hans Hale saa lang
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

176

Ja, Fanden han svor ved sin rødeste Kok:
- hej, mens Rude og Timian gror -
"Eet Helved ad Gangen er mere end nok"
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Saa tog han den Kjælling med Pik og med Pak
- hej, mens Rude og Timian gror -
og Fo'r saa til Bonden og sagde ham "Tak!"
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

"En Djævel det var jeg det mest' af mit Liv
- hej, mens Rude og Timian gror -
men Helvede fik jeg dog først med din Viv!"
- Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

1902.

FINDLAY.

"Hvem vel uden Findlay?"
"Da maa du gaa! *Du* taales ej her."
"Vist gjør jeg saa!" sa' Findlay.
"Hvi gaar du som en Tyv i By?"
"Ja, kom og se!" sa' Findlay.
"Du gjør en Ulykke før næste Gry!"
"Vist gjør jeg det," sa' Findlay.

"Staar jeg op og ta'r dig ind -"
"Tag mig ind!" sa' Findlay,
"jager du Drømmene fra min Kind."
"Vist gjør jeg det," sa' Findlay.
"Kommer du under mit Kammers Tag -"
"Bare jeg kom!" sa' Findlay,
"bliver du her til højlys Dag."
"Det gjør jeg nok," sa' Findlay.

177

"Hvis du bliver i Nat, min Ven -"
"Hvad jeg gjør!" sa' Findlay,
"frygter jeg for, du kommer igjen."

"Det gjør jeg nok!" sa' Findlay.
"Hvad der end sker i mit Kammers Skjød,"
"Ske, hvad der vil!" sa' Findlay,
"saa maa du dølgte det til din Død!"
"Stol kun paa mig!" sa' Findlay.

Sommer 1898.

JENNY I RUGEN.

VAAD til Skindet er nu Glutten
af at gaa i Rug,
vaad om Hoften, vaad om Futtten
af den kolde Dug.

Stakkels Jenny, vaad er Glutten
nu til Hverdagsbrug,
vaad om Hoften, vaad om Futtten
af at gaa i Rug.

Hvis nu Gutten mødte Glutten
gaaende i Rug,
skulde Glutten nægte Gutten
et Par Kys i Smug?

Og hvis Glutten mødte Gutten
paa et øde Sted,
og saa Gutten kyssed Glutten,
kom det nogen ved?

Stakkels Jenny, vaad er Glutten
nu til Hverdagsbrug,
vaad om Hoften, vaad om Futtten
af at gaa i Rug.
1898.

*
—
178

SKJØN NELLY.

PAA Blomsterlejet ved en Aa
i Skyggen af en Skov
let sommerklædt skjøn Nelly laa
fint rødme og sov.
Da gik forbi bag Skovens Træ'r
den Knøs, der havde Nelly kjær;
han studsed, blussed, stirred, skjalv
og trak saa tungt sit Vejr.

Som skjønne Vaaben dulgt i Løn
laa Blikket gjemt i Blund,
og Rosen blev end mere skjøn
ved Duft af hendes Mund;
Skovliljen strøg sig dugfyldt, tyst
med Søsterkys mod Nellys Bryst;
han studsed, blussed, stirred, skjalv,
delt mellem Frygt og Lyst.

Den lette Luftning løfted lidt
den tynde Sommerdragt,
som kysk og fint omslynged blidt
de bløde Lemmers Pragt.
Hans Blod gik stridt som Bæk i Dal,
et hedt, usikkert Kys han stjal;
han studsed, blussed, stirred, skjalv,
et Bytte for sin Kval.

Da fløj med eet blandt Bregner op
en Agerhønsflokk.
Skjønt Nelly vaagned og i Hop
sprang over Sten og Stok.
Han efter skar paa lette Vrist
og vandt sin Pris ved Løb og List;
han bad, han svor, og Glutten blev,
som Glutter bli'r tilsidst.

1898.

179

HVAD KAN EN UNG KVINDE.

HVAD kan en ung Kvinde,
hvad skal en ung Kvinde,
hvad kan en ung Kvinde gjør' med en dorsk Mand!
At Mor kunde mænge
mig ind i de Penge
og sælge sin Jenny for Gods og for Land!

Han klager, han klynker,
hans Ansigt har Rynker,
han hoster, han humper som Padde i Sand,
og Blodet er blaaset,
i Sengen forfrosset,
o, styg er en Nat hos en kold gammel Mand.

Han brummer og skjænder
og viser mig Tænder,
slet intet er godt, skjønt jeg gjør, hvad jeg kan,
mest spiller hans Tunge
jaloux mod de unge -
ve Timen, jeg tog mig en Olding til Mand!

Min Tante Katrine
har ondt af min Pine
og raader - hvad just paa min Mølle er Vand:
ved Dril og ved Plage
at korte hans Dage

og siden mig tage en Yngling til Mand!

1898.

180

NANCY.

HUSBOND , Husband, stands dit Kiv,
er du fra dig selv, Mand!
Er jeg end din Ægteviv,
er jeg ej din Træl, Mand.
"Ikkun een befale kan -
Nancy, Nancy;
bør da Kvinde eller Mand?
Svar mig, Nancy."

Fordrer mere du af mig
Lydighed og Træl'sind,
løber jeg, ved Gud, min Vej,
saa Farvel, min Dril'pind!
"Nu bedrøver du din Ven,
Nancy, Nancy,
skjønt jeg fandt vel een igjen,
søde Nancy!"

O, om Hjærtet, saa forsagt,
brast ved hvad du spaar mig!
Har du mig i Graven lagt,
prøv hvordan det gaar dig!
"Aa ved flittig Bøn og Tro,
Nancy, Nancy,
falder Sindet nok til Ro,
søde Nancy!"

Hjemme faar du ingen Fred,
der skal blive Fest dér!
Helveds Hær fra Gravens Bred
byder jeg til Gjæst dér!
"Ta'r jeg atter een som dig,
Nancy, Nancy,
flygter Fanden selv sin Vej,
søde Nancy!"

Sommer 1898.

181

DUNCAN GRAY.

DUNCAN Gray kom her som Fri'r,
ha, ha for Bejlen der,
Julenat da her stod Svir,
ha, ha for Bejlen der,
Meggi Nakken gav et Slæng,
saa paa Duncan knibsk og streng,
saa han stod der som en Dreng,
ha, ha for Bejlen der!

Duncan svor sig selv til Mén,
ha, ha for Bejlen der.
Meg var døv som Stok og Sten,
ha, ha for Bejlen der.
Duncan sukked ud og ind,
græd sig Munden vid og vind,
skreg, hun blev hans Ligkist'pind,
ha, ha for Bejlen der!

Tiden læger alle Saar,
ha, ha for Bejlen der -
ogsaa dem, som Elskov slaar,
ha, ha for Bejlen der.
"Bør jeg, - trøsted han sig selv,
"la' en Tøs slaa mig ihjel!
Hun for mig kan gaa til Hel - -!"
ha, ha for Bejlen der!

Det forstaar vor Doktor kun:
- ha, ha for Bejlen der -
Meg blev syg, da han blev sund -
ha, ha for Bejlen der.
Taaren dybt i Hjærtet sved,
Barmens Rund gik op og ned,
Blikket røbed, hvad hun led,
ha, ha for Bejlen der!

182

Duncans Sind var purt som Guld
- ha, ha for Bejlen der -
Meggis Skæbne medynksfuld,
ha, ha for Bejlen der.
Duncan saa, hvor hun var sød;
hvorfor volde Barnets Død?
Nu hun smiler paa hans Skjød -
ha, ha for Bejlen der!

1898.

JOCK RAB.

O saa I min Kjærrest min Eppi' Mac Nab,
o saa I min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab?
I Haven - javist! hos Greven - som sidst!
Hun vil ej komme hjern til sin egen Jock Rab.

O, kom dog hjem til mig, min Eppi' Mac Nab,
ja kom dog hjem til mig, min Epp' Mac Nab;

hvad slet du har gjort, om smaat eller stort:
velkommen du er hos din egen Jock Rab.

Hvad svarer min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab,
hvad svarer min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab?
Det svarer hun dig: Pak *du* dig din Vej!
For evigt forlod hun sin egen Jock Rab.

Hvi skulde vi mødes, min Eppi' Mac Nab,
hvi skulde *vi* mødes, min Eppi Mac Nab!
Saa let som et Vejr, saa falsk, men saa kjær!
Nu knuste Du Hjærtet i stakkels Jock Rab!

1898.
183

TIBBI DUNBAR.

O vil du gaa med mig,
skjøn Tibbi Dunbar?
o vil du gaa med mig,
skjøn Tibbi Dunbar?
Vil du ride en Hest
eller styre et Par,
eller gaa ved min Side,
skjøn Tibbi Dunbar?

Jeg agter kun lidt
din Far og hans Penge,
kun lidt dine Slægtninger
stolte og strenge.
Men sig, du vil ha' mig,
saa lidt jeg end har,
og kom som du staar der,
skjøn Tibbi Dunbar!

1898.

JOHN ANDERSON.

JOHN Anderson, min Fryd, John,
J da først vi to blev kjendt,
dit Haar var mørkt som Ravnens,
din Pande brun og brændt;
nu er din Isse bar, John,
og bleget Lokkens Pryd.
Velsign dog Gud din Tinding graa,
John Anderson, min Fryd.

John Anderson, min Fryd, John,
vi gik paa Højen sammen,
ja, mangen dejlig Dag, John,
vi klattred op til Kammen;
nu maa vi dulre ned, John,
til visne Klokkers Lyd
og slumre sammen ved dens Fod,
John Anderson, min Fryd!

1898.

184

O, LUK MIG IND -

Han:

Oelskte Pige, sover du?
O, sig, du vaager lidt endnu,
for Elskov bandt min Haand og Hu,
jeg vil saa gjerne ind, Glut.

O, luk mig ind blot een Nat,
ja, een, een, een Nat,
om end det nu er sen Nat,
staa op, og luk mig ind, Glut.

Du hører Vintrens vaade Stød,
Drivskyen kvalte Stjernens Glød,
paa Vejens Grus jeg Foden brød,
mod Natten giv mig Skjærm, Glut.

Glad gav jeg dog mig selv til Pris
for Regnens Slag og Haglens Ris,
hvis ej *dit* Hjærtes Kuld og Is
opvakte al min Ve, Glut.

O, luk mig ind blot een Nat,
ja, een, een, een Nat;
om end det nu er sen Nat,
staa op, og luk mig ind, Glut.

Hun:

O, tal ej mer om Regn og Vind,
haan, om du vil, mit kolde Sind, -
men gaa din Vej herfra, thi ind
du kommer ej til mig, Gut.

185

Jeg siger dig det een Nat,
blot een, een, een Nat,
ej nu og nogen sen Nat
af mig du lukkes ind, Gut.

Den Blæst, der gjennem Natten gaar,
den Hagl, som vejløs Vandrer slaar,
er intet mod den Kvindes Kaar,
der troed troløs Mand, Gut.

Først som en fager Blomst at staa,
saa trampes som et Ukrudtsstraa -

saa mangen Glut, hvis Kaar var smaa,
drog ind til denne Lod, Gut.

I Gaar sad Fuglen glad og let
og sang paa Jæg'rens Vindusbræt,
i Dag den spræller i hans Næt,
det var den Løn den fik, Gut!

Jeg siger dig da een Nat,
blot een, een, een Nat:
Ej nu - om nok saa sen Nat -
af mig du lukkes ind, Gut."

1898.

VAR SKYLDEN MIN -

VAR Skylden min, var Skylden min
at *hendes* Ømhed drog mig?
Hun passede mig op ved Sti'n
og hjem til sig hun tog mig.

Saa listig ledte hun mig ind,
mens imod Støj hun vared:
"Min ækle gamle Gnavepind
er over Fjorden faret."

186

Hvis nogen her bebrejder mig,
jeg gik med Næstens Kone,
lad ham i mit Sted stille sig
og ta' en lav're Tone.

En Skjættekam *han* brugte tit
imod den arme Kvinde,
at hun saa snød sin Stodder lidt,
bør det bebrejdes hende?

Jeg bander ham af Hjærtens Grund,
mens Kys paa Kys jeg plukker,
thi hendes villigrakte Mund
var sød som Kandissukker.

Det var en Mandagskvæld hun drog
mig til sig hist paa Næsset,
men da jeg hjemad Vejen tog,
laa Tirsdagsdug i Græsset.

30/7 1898.

WOLLES VIV.

WOLLE Wattel hed en Mand,
der sad tilhuse syd for Junget;
han var en Knag med jævn Forstand
og slog sin Væv saa ret det rungede!
Men Wolles Viv var mut og styg,
og Marri Hop var Mor til Raden.
En saadan Kvind som Wolle har
jeg gav sgi ej en Sysling for hind'!

Hun har ét Øje, ikkun ét,
- en Kat har to af samme Farve, -
fem fule Tænder plus en Stump,
dertil en Tunge som en Harve;
et Knurhaars-Skjæg om hendes Mund,
og hendes Næse truer Hagen.
En saadan Kvind som Wolle har
jeg gav jer ej en Sysling for hind'.

187

Hjulbenet er hun, kalveknæet,
og halt - det kjendes paa Kadancen -
og vredet ud og vredet ind
kanske til Fordel for Balancen.
En Pukkel har hun paa sit Bryst,
en Tvilling til den paa sin Skulder.
En saadan Kvind som Wolle har,
jeg gav sgi ej en Sysling for hind'.

Den gamle Kat ved Arnens Ild
er ren i Skind og net i Væsen,
men-Wolle Wattels sure Kvind
paa Muffedissen tørrer Næsen;
en Næve som en Kaste-Skovl,
et Fjæs der vilde smudske Bækken.
En saadan Kvind som Wolle har -
nej, om jeg gav en Sysling for hind'!

1898.

EN SKRÆDDER I SENGEN.

EN Skrædder gjennem Sengen saa ynkeligen faldt,
en Skrædder gjennem Sengen, med sit Fingerbøl og alt,
hans Skjorte var kun stumpet, og Lagenet en Pjalt,
og gjennem Loftet faldt han med Fingerbøl og alt.

En lille søvnig Pige, som tog den med Ro,
hun gned sit Øje, vendte sig og saa, at de var to,
men da hun frøs en Kjende og yndede Nattefred,
hun tænkte: "Aa, en Skrædder gjør ikke mig Fortræd!"

Hvad siden er passeret, det røber Sagnet ej,
da ingen af dem klagede saa klager ikke jeg.
Men mon der ej er flere, som ej blev altfor vred,
selv om en lille Skrædder bardused til dem ned?

1898.

DE LYSTIGE TIGGERE.

EN Nat da Løv lig Flagermus
nedsejled over Gaard og Grus
for Nordenvindens Rusk,
da Haglen slog mod Bondens Væg
og Granen stod med Rim i Skjæg,
og hvid var Digets Busk,
da sad en lystig Tatertrop
i Katte-Nancys Hytte
For Pjalterne at drikke op
med alt det gjorde Bytte;
til Skaalen og Skraalen
de dansed og de sang;
ved Stampen og Trampen
lydt Kjøkkentøjet klang.

Tæt op mod Ovnens sad der en
i røde Pjalter; mod hans Ben
stod fyldte Tigger-Sække.
Hans *Dulle* hviled i hans Arm,
af Drik og Kjærtegn rød og varm
hun smiled til den kjække.
Kys fik hun af ham uden Stop
og Vin i svingfuldt Maal,
mens graadigt hun holdt Munden op,
som Tiggeren sin Skaal.
Hvert Smask da gav Klask, ja
som Piskesmæld i Vang,
til svinglende og dinglede
han rejste sig og sang :

II.

Jeg har Krigens Gud til Far,
og i mangt et Slag jeg var;
mine Hug og mine Ar
tog jeg mod, som de kom;
dette tog jeg for en Tøs;
dette fik jeg af en Fløs,
da mod Fransken det gik løs
under Trommers Bom-Bom.
189 Mine Læreaar de faldt,
da i *Kanada* det gjaldt,
og min Fører for Gevalt
under Hug segnet om;
og jeg tjente stadig fort,
den Gang Moro kom til kort
og blev lagt i Jorden sort

under Trommers Bom-Bom.

Ejheller jeg da Pjalt var
nu nylig ved Gibraltar,
men la' paa Krigens Altar
to Lemmer helt from;
hvis atter Fjenden slumper
ind over Grænsen, humper
jeg med paa mine Stumper
under Trommers Bom-Bom!

Skjønt jeg nu er blot et Kræ,
der maa betle Brød og Læ,
med en Arm og Ben af Træ,
mens min Lomme er tom,
er jeg glad dog ved min Flaske,
ved min Tøs og ved min Taske,
som da Kugler hørtes plaske
under Trommers Bom-Bom.

Og skjønt Haaret nu er graat,
og skjønt tit mod Vejret raat
jeg maa rejse mig mit Slot
i en Skovhules Rum
- blot min Sæk man købe vil,
saa min Brændevin slaar til,
tør jeg møde Fanden selv
under Trommers Bom-Bom!

190

III.

Han slutted; men det vilde Kor
end rysted Tag og Grund,
mens skræmte Rotter baglænds for
helt ind til Hulens Bund.
En Spillemand fra Krogen skreg:
Da capo! Samme Stund
Soldaterglutten rejste sig;
og nu holdt alle Mund.

IV.

Engang var jeg Mø, skjønt jeg mindes ej naar,
og stadig min Længsel til Yngiinger staar;
en Dragon af en Trop blev min Far paa en Nat;
hvad Under, jeg elsker den raske Soldat.

Den første jeg favned, en rødmusset Knøs,
han dundrede altid paa Stortrommen løs;
hans Ben stod i Bue, paa Sned sad hans Hat;
hvor var jeg forlibt i den raske Soldat!

Saa kom en *hr. Pastor* og kryssed min Vej,

han vovede Sjælen, og Legemet *jeg*.
For Kirken nu Trommen i Stikken blev ladt,
jeg viste mig falsk mod min raske Soldat.

Snart fandt jeg dog Fromheden mindre bevendt,
hvad var vel een Præst mod et helt Regiment?
For det stod jeg rede og altid parat,
jeg spurgte kun efter den raske Soldat.

Saa tog jeg til Posen, dengang vi fik Fred,
til jeg mødte ham dér paa et Marked et Sted;
hans Pjalter fra Krigen for mig var en Skat,
hvor nød mine Øjne den raske Soldat!

191

Min Alder? - Jeg husker den ikke engang;
men end kan jeg glædes ved Vin og ved Sang:
saa længe som Haanden om Glasset har fat:
et Leve min Helt og min raske Soldat!

V.

Men *Anders* sad i Krogen trang
og drak og kneb en Tatertøjte,
hvad Koret sang og ikke sang,
det raged ikke dem en Døjte;
tilsidst han haled op sin Fløjte,
skar en Grimace, vakled frem,
men før han blæste til med Klem
gav han et Smækkys til sin Tøjte.

VI.

En er Nar, naar han faar en Taar Vaadt,
een et Fæ under Sagens Plædering;
een som Taabe er blot en Per Tot,
men jeg selv er kun Nar af Haandtering.

Min Gudmor hun gav mig en Bog,
paa Kløgt jeg begyndte at haabe;
jeg tror, mit Talent jeg bedrog,
men venter man mer af en Taabe ?

Jeg vover min Hals for en Dram,
en Tøs er mig mere end Brødet;
sig, ventes der andet af ham,
der er Nar i Aanden og Kjødnet!

Man bandt mig engang som en Stud,
fordi jeg i Svir havde svoret,
i Kirken jeg Skoser holdt ud,
fordi jeg som fuld havde horet.

192

Jeg, Anders, som gjøgler for Grin,
bør næppe med Dadel anfaldes,
der er jo en Gjøgler saa fin,
som Justitiarius kaldes.

Se denne Filur i sit Fløjl
at skjære Grimacer og glamme
til Folk om vort "lurvede Gøgl",
skjønt *hans* gjør *vort* tifold til Skamme.

I venter Moralen, nuvel
- og Glasset det venter paa mig:
Den Mand, som er Nar i sig selv,
er større Tosse end jeg!"

VII.

En kraftig Kvind kom nu til Mæle,
en Mester i sit Fag: *at stjæle*;
saa mangen Pung hun havde hugget,
og endnu flere Pægle drukket;
en Højlandsknøs hun havde valgt,
hvem man i Galgen havde kvalt;
med megen Graad hun fanged an
med Sangen om John Højlandmand:

VIII.

En Højlandsgut jeg elsked frit;
Lavlandets Lov han ændsed lidt,
men han var trofast mod sin Klan,
min tapre Gut John Højlandmand.
Sing hej, min gjæve Højlandmand!
Sing ho, min gjæve Højlandmand!
Der er ingen Knøs i dette Land,
der ligner min John Højlandmand!

193

Hans Kappes Bræm, hans Tæppes Kast,
hans gode Slagsværd, blankt og hvast,
mangt Kvindehjærte stak i Brand!
- min tapre Knøs, John Højlandmand!

Fra Tweed til Spey vi strejfed om
i Sus og Dus, saa langt vi kom;
han frygted ingen Mand og Stand,
min kjække Knøs, John Højlandmand.

De drev ham over Havet bort,
men Træets Knop kom selv tilkort,
før næste Vaar jeg laa forsand
i Favnen paa John Højlandmand.

Men ak, de fanged ham tilsidst

og lænked ham bag Fængslets Rist;
Forbandelse paa dette Land!
De hængte min John Højlandmand!

Som Enke gaar jeg nu omkring
og glædes ej ved nogen Ting;
i Flasken jeg kun drukne kan
min Tanke paa John Højlandmand !"
Sing hej, min gjæve Højlandmand!
Sing ho, min gjæve Højlandmand!
Der er ingen Knøs i dette Land,
der ligner min John Højlandmand!

IX.

En lille Praas med Fjol og Bue
fik her sit Hjærte bragt i Lue
ved Synet af den svære Frue
i Taarer smeltet,
skjønt han kun naa'de med sin Hue
den Viv til Bæltet.

194

Med Fjol mod Lænd og Blik paa Vagt,
han stemte Strengen uforsagt,
til i en *Arioso-Takt*
hin Dværg-Apollo
fremtvang med *Allegretto-Magt*
hin *giga solo*:

X.

Lad mig naa op og tørre væk
den stride Strøm, den Taarebæk,
vær du min Glut og jeg din Gjæk,
saa blæse være med Resten!

Af Haandværk er jeg en Spillemand,
jeg spiller for Pigerne trindt om Land;
af alle Viser, jeg spille kan,
den bedste er: blæse med Resten!

Vi spiller til Dans i Høst og Slet.
Og hvor vi to skal føre os net!
Og alle Vegne drikker vi tæt
og blæser et Stykke ad Resten.

Vi gnaver glade det samme Ben
og soler Ryggen ved samme Sten;
til fælles Behag og slet ingen til Mén
vi blæser et Stykke ad Resten.

Ja, kommer du, dejligste, ind i min Arm,
da glemmer jeg Sulten, der nager min Tarm

og gnider min Fele og svælger min Harm
og blæser et Stykke ad Resten!

195

XI.

Nu sprang en kraftig Tater op,
jaloux paa Spillemanden,
og rev en Kniv fra Buxens Strop
og rynked bistert Panden.
Han trued med at flække ham,
som Kokken flækker Hjejler,
og ganske grundigt stække ham
som denne Dames Bejler.

Med angstfuldt Blik den kaade Strik
- han var jo kun saa liden! -
nu knæled ned og bad om Fred,
og dermed endte Striden;
og skjønt hans Hjærte bæved ved
at se de tvende gantes,
han lo ad denne Vise med,
da ingen Omvej fandtes:

XII.

Min Snut, drag med en Kobbersmed!
- for det er *min* Bestilling;
saavidt jeg for, som Kristne bor,
og tjente mangen Skilling.
Jeg tog mod Mønt og fik begyndt
helt godt paa *Exercitsen*,
strøg saa af Sted; den raske Smed
ham smagte ej Militzen.

Naa Tøs! saa værg dig mod den Dværg
med al hans Væv og Blødsind,
og slut dig til en ærlig Sjæl
med Randsel og med Skjødskind.
Ved denne Støb, min Tro og Haab
og ved min gode Klinge,
om *du* faar Nød og fattes Brød,
gid *jeg* af Tørst maa springe!

196

XIII.

Den Sanger sejred, Kvinden sank
i Smedens Favn omkuld,
dels for hun halvt var elskovskrank,
dels for hun helt var fuld.
Sir *Violino* holdt sig rank,
tog til sin Hattepuld
og ønskede dem fra Lykkens Bank
Valuta: Held og Huld
samt Øl den Nat.

Men Drengen Amor slap en Pil,
en "Dame" mærkede Svien
og søgte hos vor Spirmand Hvil
i Læ af Hønsestien.
Men hendes Husbond dansede Ril
og tørnede rundt som Bien,
naar den er vred, - dog snart i Smil
han skiftede Melodien
og lo den Nat.

Han var en Ka'! - saa bindegal,
som Bakkus kunde fæste;
og skjønt hans Lykke tit var skral,
var hans Humør det bedste.
Om eet han bad: at være glad,
og ikkun Tørst han frygtede.
Hans Pest var Tvang, hans Fest var Sang,
og saadan Musen røgte
hans Kald den Nat:

XIV.

Jeg er Poet og ilde set
hos Folk af Stand og alt det;
men Hoben selv den lytter til,
som selve Livet gjaldt det.
For alt det, og alt det
og meget mer end alt det.
En strøg der men jeg har to igjen,
d'er Kvinder nok for alt det.

197

Jeg aldrig fik af Musers Drik,
Kastalias Væld og alt det,
men Bæger-Skum af Vin og Rom
- jeg Helikon har kaldt det.

For Glutter smaa jeg ej kan staa,
men elsker dem og alt det;
sligt bød jo Gud; hans Visdomsbud -
sig, skulde jeg ha' kvalt det!

Een Stund du nød i Lykkens Skjød
med Kys og Klap og alt det.
Hvor længe vil sligt Held slaa til,
før Tidens Gus har kvalt det?

De Tøse har gjort mig til Nar
ved Smil og List og alt det;
dog: deres Skaal til bredfuldt Maal!

De drager mig trods alt det.
For alt det og alt det
og meget mer end alt det!
For deres Vel jeg gav min Sjæl
og mere til for alt det!

XV.

Saa sang den Skjald, og Nancys Hus
gav Lyd af Skraal og Bifaldsbrus
og Træskotramp og Hvin,
det sidste Shawl, det sidste Slag,
den sidste Pjalt paa deres Bag
blev solgt for Brændevin.
Den muntre Flok, der ej fik nok
i Skjaldens første Sang,
bad ham - hej-hop! at løse op
for Posen end en Gang.
Op sprang han, saa sang han
af alle Livsens Kræfter;
da hven man og gren man
og sang Refrænet efter:

198

XVI.

Se dog hvor vor glade Klynge
hylles ind i Bollens Damp!
Lad os drikke, lad os synge,
lad os glemme Livets Kamp!

Pyt med dem som kræver Galger!
Frihed er en herlig Fest!
Loven er kun for Kanaljer,
Kirke blev kun til for Præst.

Hvad er Titler, hvad er Velstand,
hvad er Ros paa Ærens Vej?
Blot *jeg* glædes uden Stilstand,
rager Resten ikke mig.

Dagen tures bort, og svinder
Solen bag den mørke Sø,
sover vi hos vore Kvinder,
i en Lades friske Hø.

Tror I Dampens Vogntog løber
mere let fra Sted til Sted,
tror I Ægtesengen røber
større Maal af Kjærlighed?

Livet er Uvisheds Forum;
ingen ser, hvor langt det naar,
lad dem snakke om *Decorum*,

der selv Titler gi'r og faar.

Skaal for vore Tiggersække!
Skaal for hver en pjaltet Dreng!
Glut og Randsel - leve begge!
Hurra for vort glade Slæng!

1898.

199

FRA ENGELSK.

DEN NEDLAGTE LANDSBY. **(Oliver Goldsmith.)**

MIN Landsbydrøm bag Lundes Hybenhæk,
din Dans er endt, din Gjøg er jaget væk;
Voldsmandens Haand omspreder dine Hæs,
og Ødet mørkner dine Tofters Græs.
Hvad før var manges, knuges nu af een,
og Ploven ruster alt omkap med Leen.

Det Land har svigtet sine største Krav,
der lagde Guld i Hob, men Mænd i Grav.
Lad Grever blomstre eller gaa fortabt,
et Pust kan skabe, hvem et Pust har skabt;
men pustes bort din Marv, din Bondestand,
det Tab forvandt ej du, ej noget Land.

I, Retfærds Mænd ved Statens Ror, der ved,
at Stormands Held gaar op, men Smaamands ned,
døm I for os og sig, hvor Grænsen gaar
imellem glimrende og sunde Kaar.

1909.

TIL ENGLANDS SØNNER. **(Percy B. Shelley.)**

ENGLANDS Sønner, hvorfor sled
I for dem, der tvang jer ned?
Hvorfor vil I trælsomt slaa
Væven for Tyranner raa?

Hvorfor uden Hvil og Stop
klæde, føde, klække op
Droner, som i braadløst Mod
tog jer Marv, nej, drak jert Blod!

200

Hvorfor hamre Vaaben til
som din Fjende svinge vil?
Hvorfor smede - Arbejdsbi,
Lænker, *da* skal snæres i?

Fik I Hygge, Velstand, Ro,
Elskovs Fryd i Glædens Bo?
Eller hvorfor gav I hen
Lykken - og fik Savn igjen?

I har saaet, hvad andre slog,
Rigdom skabt, som andre tog,
vævet, men for andres Trang,
smedet Sværd, som andre svang.

Læg Sæd, - men til din egen Høst,
find Skatte - til din egen Lyst,
væv for dig selv i Tavl og Tern,
smed Vaaben til dit eget Værn.

- - Kryb i Rønnens Mørke ind;
I som gav andre Taarn og Tind,
hvi ryster Lænken ved jer Fod?
Kun eget Staal staar jo imod.

Med Skovl og Hakke, Høvl og Sav
lav jer Kiste, grav jer Grav
til en Dag om føje Aar
England bli'r jer Kirkegaard.

1902.

I ER MANGE - DE ER FAA! (Shelley.)

SOM en Oprørstrommes Klang
rulle skal nu denne Sang
over Folkets Ho'der hen,
hørt igjen, igjen, igjen.
201 Stig som Løver fra jert Leje,
fylk jert tæt langs Sti og Veje,
ryst mod Jord hver Lænke raa,
som man ryster Dug af Straa.
I er mange - de er faa!

1902.

SYPIGEN. (Thomas Hood.)

MED Fingre stive af Stræb,
med Øjne svulne af Graad
en Kvinde, ukvindelig laset klædt,
sad bøjet over sin Traad:
- Sting, Sting, Sting!
mens ud af sin tærende Trang
og med en Stemme saa skjælvende spæd
om Skjorten Syersken sang:

"Stræb - Slæb - Stræb,
fra Hanen galer mod Dag,
og Slæb - Stræb - Slæb,
til Maanen skinner paa Tag.
Er Vejen saa slidsom og mørk
for Kvinder af Fattigmandsstand,
da hellere Træl hos den vildeste Tyrk,
end "fri" i et kristeligt Land.

Slæb - Stræb - Slæb,
til Hjernen drejer af Sted;
Stræb - Slæb - Stræb,
til Øjet taages derved.
Søm og Bændel og Baand,
Baand og Bændel og Søm,
til over de Knapper jeg synker i Blund
og singler dem fast i en Drøm.

202

I Fædre med Døtre ved Haand,
I Mænd, som har Mo'r eller Viv,
det er ikke Linned, I slider og bær',
men stakkels Menneskers Liv -
Sting, Sting, Sting!
I Sult og Ledemodsværk
sy'r vi Kvinder med dobbelt Traad
et Dødningskrud og en Særk.

Dog hvorfor tale om *Død*,
hin Knokkelgestalt med sin Le?
I *hans* forgræmmede, benede Træk,
jeg tykkes mig selv at se,
ja, tykkes mig selv at se
i lidende, savnfylt Nød.
At Kjød og Blod er saa billig tilfals,
saa dyrt den Fattiges Brød!

I evigt trællende Kreds
at vandre om Arbejdets Pæl!
Og hvad er min Løn? En usselig Røn
og Pjalter fra Hoved til Hæl;
et trøsket Loft og et pilraadent Gulv,
et Bord, der næppe kan staa,
og Væggen saa bar, at takket jeg har
min Skygge, der falder derpaa.

Stræb - Slæb - Stræb,
mens Klokken dikker og slaar;

Slæb - Stræb - Slæb,
som Fangen i Fængslets Gaard.
Baand og Bændel og Søm,
Søm og Bændel og Baand,
til Hjærtet er sygt og Hjernen er træt,
saa træt som min synkende Haand.

203

Stræb -Slæb - Stræb,
naar Luften er efteraarsgraa,
og Slæb - Stræb - Slæb,
naar Himlen er sommerdagsblaa,
mens let over Rygningens Kam
de Svaler flyver saa højt
og viser mig deres beskinneede Ryg
og lokker mig med deres Fløjt.

Ak, blot i en Primulas Duft
at kvæge det syge Blod!
At drikke en Sommerdags Luft,
med Grønsværet under min Fod!
Aa, bare den ringeste Stund
at føle sig rigtig glad
som fordum, da en Tur i det fri
ej kostede en sin Mad!

Ja, bare en eneste Gang
at turde tå Tiden paa Borg!
Den skulde ej vies til Elskov og Tant.
den skulde kun vies min Sorg.
En stille Graad vilde lindre mit Sind;
men dybt i den salte Skaal,
hvor Taarerne bo, der maa de bero,
de standsed ellers min Naal".

- Med Fingre stive af Stræb,
med Øjne svulne af Graad
en Kvinde, ukvindelig laset klædt,
sad bøjet over sin Traad,
Sting - Sting - Sting! -
mens ud af sin fattige Trang
og med en Stemme, der sitrende skjalv,
- aa, maatte den række til Rigdommens Hvalv!
hun sang om Skjorten sin Sang.

1901.

204

L'ANCIEN REGIME ELLER DETGODE GAMLE KONGEDØMME. (James Thomson.)

HVEM har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Jomfru gav ham sin Tro,

han tog hendes Uskyld og lo
og gav hende Skjændsel til Tak
og Torne for Rosen, han brak.
Og efter vanæredes Sæd
hun glemtes og skæm'des og græd.
Uskyld er da næppe saa godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Statsmand bød ham en Lov,
hvor ikke Retfærdighed sov;
dog hurtig han angred' sit Kald,
thi Skjælmer beredte hans Fald;
i Landflugt, Forvisning og Nød
lod Kongen ham gaa til hans Død.
Retfærdighed aldrig var godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Tænker gav ham en Skat
af Sandhed, men Fængslets Nat
med eet om Skribenten stod stængt,
hans Bøger paa Baalet blev slængt.
Se, saadan kurerer en "Schufft"
den Sygdom, der hedder Fornuft.
Sandhed er alt andet end godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

205

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
Hans Folk i Begejstringens Rus
svor Troskab til ham og hans Hus;
da skjænkede' den "Folkenes Ven"
dem Skatter og Byrder igjen,
Fordummelse, Hunger og Krig
med blodige Bunker af Lig.
Gud ved, om det ogsaa er godt
den *Sværgen* til Kongen, vor Drot!

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Hofmand hans Hjærte betog,
en lavsindet, krybende Snog;
hans Hjærte var falsk som hans Smil,
han selv uforfalsket servil,
thi fik han i Kongens Palads
den styrtede Lovgivers Plads.
Thi *Spytslikkeri* det er godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Feltherre skaffede' ham Krig,
paa Bytte og Sejre helt rig,
med Blodstrømme, Dødsrallen, Skud
og Tak til Hærskarernes Gud.
Ja *Krig* det er fint, det er godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Skjøge af Hoben ham bød
sin fristende Favn og sit Skjød

mod Renen til Rænker at saa;
saa fik hun hans Rige at flaa,
206 mens Kongen af Sansebegjær
blev Bold for en "fyrstelig" Mær.
For *Skjøge* det ved vi er godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
Det var i hans Dødsstunds Døgn,
da skjænked' en Præst ham en Løgn,
saa Helvedes gloende Kul
blev tagne for Himmerigs Guld,
at *han* for sit fromme Bedrag
blev Bisp, er en ligefrem Sag.
En *Løgn* det er særdeles godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
Hans Undersaatter ham gav
en pragtfuld udsmykket Grav;
dér sænkede de Plageren i
og tænkte imens : Vi er fri!
Han staar *nu* for den evige Dom,
og for evigt hans Stol skal staa tom!
Ja, en *Grav* er usigelig godt
for et Folk at forære dets Drot!

Juni 1901.

DA GODSEJERNE APPELLEREDETIL FOLKET. (G. K. Chesterton.)

KALDER *i* paa Folkedommen? Spar jer denne slette Skjæmt.
Kald paa Gud, den naaderige, spørg om dér jer Skyld er glemt.
Kalder I paa By og Borger, I som slog hver By med Stank,
gav den Røg og Os og Kulstøv for en Himmel høj og blank,
I som bag Accisebommen sad og mæskede jer paa By'n,
og med selvgjort Lov i Lommen toldede dens sidste Gryn,
207 Kalder I paa Boel og Landsby? Hvilken kan I pege paa
som ved eders lange Styre ej fik hugget Hæl og Taa.
Byer sløjfed, Hjem lagt øde, Bønder bragt til Bettelstav
- høje Herrer, I tog England, og det blev ved jer en Grav,
blev en Tomt, hvor kun i Gruset findes Rest af Plov og Ten,
der hvor nu Kaninen snuser til de spredte Arnesten,
blev en Ørk, hvor Græs gror fyldigt men kun sparsomt Mandens Haab.
Kald ej I paa Boel og Bonde; mod *Kaninen* vend jert Raab!

Kalder I paa Skjold og Hjelmbusk? Nu velan, vi skal ej le
blot I nævne os én Gavtyv hvis Profit I gad ej se,
blot i hele Stræberkøbet - med og uden Ærestab -
én I fandt for plump og simpel for jert fødte Adelsskab.

Om *nu* en af hine Aagrer af normannisk Byrd sig krør,
lad I de Normanner slumre sødt i deres stjaalne Jord,
lad Guds gode Græs hensumme over dem sin Litani;

de var Drabsmænd, Tyve, Skjælmer; de var bedre Mænd end I!

Kalder I paa Kors og Alter? Sig os da, hvad Bud I lød
da de Tudors vilde Øxer gennem Klostermuren brød.
O, fortæl, I ædle Korsmænd, hvor I stod om Kirken Vagt,
til dens sidste Fold og Fenne var til eders Godser lagt.

O, I *Russ'ler* som har slukket hundred Altres Lys i Muld,
I *Howard' ere*, hvis Sække brister af Guds stjaalne Guld,
kalder I paa Kors og Alter, vender jer mod Korets Rund,
vogt jer, at ej Brødens Hævner slaar jer paa jer frække Mund.

Kald saa sagte I paa Folket; frygt den Harm der slumrer end.
Kald paa Gud, den naaderige; kald ej I for tit paa Mænd!

7/12 1910.

208

DET SYGE BARN. (R. L. Stevenson.)

Barnet :

O læg din Haand paa min Pande, Mor!
Hvi er dog Stuen saa tom og stor?
O, Moder, Moder, hvor er det fat?
Hvi ligger jeg vaagen saa sildig Nat?

Moderen:

Ak, se dig ikke saa bange rundt,
her er slet ingen, som vil dig ondt;
kun Gadelygterne vaager nu,
men ikke ét Barn foruden du.

Barnet:

Moder, Moder, det gjør saa sært!
Snart er der noget saa Stort og Nært,
saa svinder det hen og er ej mer.
Jeg er saa bange for alt, jeg ser.
Hvad er det, som gjør min Angst saa stor,
og hvorfor græder du, søde Mo'r?

Moderen:

O, Gud vær' lovet, nu kom der Trin
og Lyd af Vogne fra Gaden ind!
Endnu en Time, og Dagningen blaa
skal sejrrig for mørke Skodder staa.
Saa falder han hen, min syge Dreng,
og drømmer om Fugle og Føl i Eng.

18/8 1907.

LILLE MIN MOR. (Rudyard Kipling.)

OM jeg blev hængt paa den vildeste Top,
lille min Mor, o, lille min Mor!
én ved jeg, hvis Godhed stred sig derop:
Lille min Mor, ja, lille min Mor.

209

Om jeg blev sænkt i det dybeste Hav,
lille min Mor, o, lille min Mor!
én ved jeg, hvis Taarer naa'de min Grav:
lille min Mor, ja, lille min Mor.

Ja, stod jeg fordømt fra Isse til Hæl,
lille min Mor, o, lille min Mor!
én ved jeg, hvis Bøn vilde frelse min Sjæl:
lille min Mor, ja, lille min Mor.

Decbr. 1905.

MIT OG DIT. (William Morris.)

DER er to Ord, vi møder tit,
og Ordene er: *mit* og *dit*.
Aa, om vi drev dem langt af Led,
da blev paa Jord der idel Fred,
naar alt var alles, Gods og Glans,
og intet hendes, intet hans,
men fælles Hveden, hvor den gror,
og fælles Vinen paa vort Bord.
Da slog man ej sin Bro'r ihjel
af Vindelyst i Krig og Spil.

Nej, Gud, bekymret for vor Tarv,
gav hver og en som Fællesarv
hin vidt udstrakte rige Jord,
saa Mand og Viv, ihvor de bor,
ej skulde fattes Sko og Mad,
men leve Livet frit og glad.
Men nu gaar alt den skjæve Vej,
og alle ønsker de for sig,
at denne Klode, fuld og hel,
var deres og *kun* deres Del.

Decbr. 1902.

210

NYAARS-GRY. (William Morris.)

KOM hid, Kammerater, ryk sammen,
thi saadan hører I bedst
min Sang om den gryende Morgen,
da Livet skal være en Fest.

Et Land min Saga skal gjælde,
en Ø i det skummende Hav,
og Folk skal kalde det England,
til Tiden synker i Grav.

Der mere end een af et Tusind'
i Dagen, vi agter for nær,
skal have et Haab for i Morgen
og eje et Hjem, han har kjær.

Ja, skulde I ogsaa lønne
mig Talen med Spot eller Grin:
Jeg lover, at alle i England
skal da bo bedre end Svin!

Hver Mand, der da slider for Brødet,
skal Frugten af Slidet faa,
og ingen til Hytten skal stavre
saa træt, at han næppe kan staa.

Nej, Mænd i de kommende Tider
sig lægger om Kvælden trygt;
for Sult eller Arbejdsmangel
de huser ej ringeste Frygt.

Det lyder kanske som en Fabel:
dog, ingen af Nag eller Nød
skal da ønske ondt for sin Broder
for selv at snappe hans Brød.

211

Den Vinding, dit Arbejde skabte,
den tager du fuld og hel,
og ej skal han, der gjør intet,
dig røve den halve Del.

En ny og forunderlig Lære!
For hvem er da Lønnen bestemt?
For os og alle de andre;
ingen slidende Haand skal bli' glemt.

Da skal mit som alt dit vorde alles,
ingen Mand skal da kræve for sig
at beherske Rigdomme, der fordrer,
at der gjøres en Træl ud af dig.

Men hvad vil der levnes af Goder,
naar ingen samler paa Guld,
og ingen ved andres Stræben
kan skovle sin Pose fuld?

Nej vist, kun en rødtaget Kjøbstad,
og et lille Hus ved et Led,

og din Mark, der bugner af Hvede,
og Skovens Skjønhed og Fred,

og de ædle Mægtiges Grave,
de historiske Minders Hjem,
og Digterens skabende Hjærne,
og Undret, en Forsker faar frem,

og Malerens Vidunder-Pensel,
Musikens fortryllende Kor,
og alt, hvad der handles og tænkes,
saa langt som Mennesker bor.

Thi alt skal staa aabent for alle;
og da er først Jorden skøn,
naar alle er fælles om Stræbet
og fælles om Stræbets Løn!

212

Ja, saadan er Dagen, der dæmrer,
mens Samfundskravet i Dag,
de Vilkaar, hvorunder der leves,
gjør alle til livsbrudte Vrag.

Men hvorfor da længere tøve?
Vi vil jo; vi tror paa vor Sejr;
og alle de bange og sløve
er Fjender i Brødrenes Lejr.

Paa hvem eller hvad skal vi vente,
mens Brødrene brydes som Siv,
og Himmelens Vinde henfarer
med Tusinde spildte Liv?

Hvor længe vel skal de bebrejde
os, at vi intet har gjort,
de Bunker af Gydernes Stakler
bag Hungerhelvedets Port?

I Smuds de sled deres Dage,
i Smuds de i Graven blev lagt,
de Børn af saa mægtig en Moder,
de Støtter for Engellands Magt.

De er væk, - skjønt Forbandelsen lever
og gaar evigt af Graven frem;
men de Tusind af Slægter, der kommer,
skal de dele Skjæbne med dem?

Vi maa rask skyde Porten til Side,
saa den Fattiges Haab slipper ind,
lad saa Rigmandens Frygt for Falliten
selv se til, hvor den bjærger sit Skind.

Ja, de Fattiges ordløse Harme,
disse dumpe, forvirrede Skjænd,
dem maa vi skjænke Stemme og Mening,
mens Forventningens Tid slides hen.

213

Kom da med, siden al Ting os minder,
baade Livet og Gravenes Gys,
og kast over Kaos'ets Bølger
et Glimt af det skabende Lys.

Nu skydes al Tant til Side,

men Mageligheden især;
den Sag, der nu kræver, vi strider,
er vel alle Kræfterne værd.

Kom, kast jer kun ind i Kampen,
husk: hvirvles I ogsaa bort,
vil - over for Eders Gjerning -
selv Døden komme tilkort.

Nu skydes al Tant til Side!
Thi se, vor fylkede Hær
med stolte Bannere skrider
alt op mod Dagnings Skjær!

Januar 1901.

FRA FRANSK.

DEN GODE GUD. **(Jean Pierre de Beranger.)**

GUD vaagned en Morgen saa englegod
med os og Alverden paa bedste Fod.
Han satte sin Næse til Ruden brat.
"Den er da vel ikke gaaet under i Nat?"
Nej; der i en Krog af det svimlende Rum
Mor Jord for Gud Fader tilsyne kom.
"Om jeg kan begribe, de taaler de Kaar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar!
Annamme mig her som jeg staar!"

214

Og derpaa han sagde med faderlig Vægt:
"Saa tror denne dumme, dværgagtige Slægt,
om hvid eller sort, om fjærn eller nær:
for *jer* at regjere sidder jeg her!
Regjere *jer* hverken jeg kan eller vil,
hvad har man vel ogsaa Ministre til!
Om ej et Par Stykker paa Porten jeg faar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!"

Mon ikke jeg for at blive i Fred
har givet jer Vinen, ja, Pigebørn med?
Endda I mig klæder i Krigerens Skrud
og kalder mig frækt for "Kejserens Gud",
ja, tænder Blodsudgydelsens Bavn
og fyrer Kanonerne af i mit Navn!
Om *jeg* i Spidsen af Krigshære gaar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!"

Hvem er vel disse Smaadværge der

med gyldne Kroner og spraglede Klæ'r?
De Myrefyrster, som mæler frit,
at deres Paahit er ogsaa mit,
at de af mig lærte Visdomskunst
og ejer *min* specielle Gunst!
Nej, agter *jeg* Fyrsters Værk ved et Haar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!

Saa er der af Dværge endnu en Slags,
saa sorte som Meldrøjesvamp i Ax.
De jager Livsglæden Pokker i Vold
og gjør af *mit* Navn en Kyse-Trold;
hel skrappe i Munden, det nægter jeg ej,
men deres Præk er Hebraisk for mig.
Tror *jeg*, hvad Præster fortæller og spaar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!

215

Ak Børn, hvi skulde jeg sige jer mer?
De gode af Hjærte dem har jeg kjær.
Vær ikke ræd, at *jeg* gjør jer Fortræd.
Hold pænt af hverandre og lev med Fred!
Haan bare de Store og Hyklernes Blok!
Adjø! *Jeg* frygter Angivernes Flok.
Hvis *de* deres Fødder i Himmerig faar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!"

1902.

MODERHJÆRTET. (Jean Richepin.)

DER var engang en fattig Knøs,
som elsked blindt saa grum en Tøs.

Hun sagde: "Hent i denne Stund
din Moders Hjærte til min Hund!"

Han lød. Gik hjem; stak Mod'ren ned,
skar Hjærtet ud og løb dermed.

Som bedst han løb, han faldt saa haardt,
at Hjærtet af hans Haand gled bort.

Og som det trilled tungt mod Jord,
der kom en spinkel Strøm af Ord.

Ja, Hjærtet græd fra Gadens Skarn:
"Aa, slog du dig, mit elskte Barn!"

Decbr. 1902.

216

FRA TYSK.

FOR SKRANKEN. (Goethe.)

OG hvem der er Far til det Barn jeg bær'
det siger jeg eder ej,
og siger I saa, jeg en Horer er,
saa svarer jeg eder: nej!

Med hvem jeg troloved mig siger jeg ej,
men kjærlig og god er min Skat,
hvad enten han bærer en Kjæde af Guld,
hvad eller af Straa er hans Hat.

Vil Haan og Spot end følge deraf
jeg bærer al Skammen derved,
jeg kjender *ham* vel, han kjender *mig* vel,
Vorherre ved ogsaa Besked.

Hr. Pastor og Hr. Amtmand der
jeg haaber, I spare mig vil!
Det *er* mit Barn, det *blir* mit Barn;
I gir mig jo intet dertil.

1890.

ZIGEUNERSANG. (Goethe.)

I Taagemulmet, i Sneen dyb,
i Vinternattens den vilde Skov
jeg hørte Ulvenes Hungerhyl,
jeg hørte Uglernes Skrig:
Ville vou, vou, vou,
ville vo, vo, vo,
vito hu!

217

Jeg skjød engang en Kat ved Zaun
og det var Hexen Annas kjære, sorte Kat,
syv Varulve kom da om Natten til mig,
syv Kvinder, ja syv fra vor By:
Ville vou, vou, vou,
ville vo, vo, vo,

vito hu!

Jeg kjendte dem alle, jeg kjendte dem vel,
baade Anna, Ursula, Käth',
baade Eva, Lisa og Mett',
de hylede om mig i Kreds :
Ville vou, vou, vou,
ville vo, vo, vo,
vito hu!

Da nævnte jeg hver ved sit Navn helt højt :
Hvad vil du Anna, hvad vil du Birth I
Da skjalv de og gøs, da rev de sig løs
og løb og tudede vildt:
Ville vou, vou, vou,
ville vo, vo, vo,
vito hu!

1890.

JEG FULGTE DYBT I SKOVEN IND. (Goethe.)

JEG fulgte dybt i Skoven ind
en herlig lille Pige
og trykked hende til min Kind.
"Slip! eller jeg skal skrige!"

Jeg raabte vredt: "Jeg dræber den,
der vover os at røre."
"Hys!" hvisked hun, "tal sagte, Ven,
der kunde nogen høre!"

1890.

218

VÆVERNE. (H. Heine.)

MED hule Øjne og gnislende Tænder
de sidder ved Væven med travle Hænder.
"Tyskland, vi væver dit Dødningskrud,
vi væver deri tre Forbandelsbud:
Vi væver, vi væver!

Forbandet den Skingud, som svigted i Nøden,
da Vinteren trued med Hungersdøden,

forgjæves vi bied, forgjæves vi bad,
men Spot han os yded istedetfor Mad,
vi væver, vi væver!

Forbandet Kongen, hin Drot for de rige,
der ikke kunde vor Nød besige,
der rev os Brødet af vore Munde
og siden lod os skyde som Hunde -
vi væver, vi væver!

Forbandet det falske Fædreland,
som Raadenskabsspirer kun nære kan,
hvor hver en Blomst saa spæd maa dø,
og hvor kun Skjændselen sætter Frø -
vi væver, vi væver!

Og Skytlen flyver, Vævens Brag
gir Gjenlyd gennem Nat og Dag -
"Old-Tyskland, vi væver dit Dødning-Skrud,
vi væver deri tre Forbandelsesbud -
vi væver, vi væver!"

1890.
219

HOLD DOG OP! (H. Heine.)

HOLD dog op med de Parabler.
Stands den hellige Fanfare
og de mange fromme Fabler,
mens et Spørgsmaal I besvare!

Hvorfor kryber om i Støvet
bleg og byrdebrudt den Gode,
mens forbi den Slette traver
højt tilhest og veltilmode?

Hvis er Skylden? Er Vorherre
kanske ikke helt almægtig?
Eller er det ham, der gjør det?
Nej, det var *for* nederdrægtig?

Saadan spørger vi bestandig,
indtil man os Munden stopper
med en Haandfuld Jord fra Graven.
Var det Svar mon paa vort Spørgsmaal?

1898.

JAMMERDAL.

(H. Heine.)

OM Gavlen tuder Nattens Vind,
hvor højt bag Ruder brystne
to stakkels Djævla strækker sig
saa magre og saa gustne.

Den ene stakkels Djævel sa':
"Omslyng mig med dine Arme,
og pres din Mund imod min Mund;
jeg vil hos dig mig varme."

220

Den anden stakkels Djævel sa':
"Ser *dig* jeg ind i Øjet,
forsvinder Kulde, Savn og Sult
og alt hvad jeg har døjet."

De kyssedes meget, men græd dog mer,
kun Sukket danned en Pavse;
imellem de lo, og imellem de sang;
omsider blev de saa tavse.

Man hented Betjenten, og Lægen kom,
han konstatered med Lethed
Kadavrenes Død, anførte som Grund
Omstændighedernes Slethed.

"Den strenge Kulde", erklærede han,
"forbunden med Mangel paa Spise,
har - om ej ganske gjort det forbi -
dog synlig befordret en Krise.

Naar Vinteren kommer," lagde han til,
"maa Sengene helst være bløde."
- Han anbefaled desuden enhver
en sund og kraftig Føde.

1897.

FILANTROPEN. (H. Heine.)

DER leved to elskede Søskend',
en fattig Søster, en Broder saa rig;
den fattige sa' til den rige:
"Giv mig et Stykke Brød."

221

Men hende den rige svared':

"Lad mig dog nu i Fred!
Mit aarlige Gjæstebud gjør jeg
i Dag for det store Raad:

En elsker Skildpaddesuppe,
den Anden Ananas,
den Tredje spiser Fasaner helst
med Trøfler fra Perigord.

Den Fjerde spiser blot Havfisk,
den Femte lirker for Lax,
den Sjette tager tiltakke med Alt
og drikker dygtigt dertil."

Den stakkels, stakkels Søster
gik sulten til sin Hytte,
Hun la' sig paa en Halmsæk
og drog sit sidste Suk.

Vi maa jo alle dø,
og Dødens Le traf ogsaa
tilsidst den rige Broder,
som Søsteren den traf.

Og da den rige Broder
forstod, hans Tid var omme,
tilkaldte han Notaren
og gjorde sit Testament.

Anselige Legater
tilkjendtes Gejstligheden
og Skoler, samt det store
Musæum for Zoologi.

Med smukke Summer betænkte
den store Testator ogsaa
vort Jødeomvendelsesselskab
og Døvstummeinstituttet.

222

Det nye Taarn paa St. Stephan
han skjænkede en Klokke.
Den vejer 500 Centner
og er af bedste Metal.

Den melder med malmerne Tunge,
hvor meget godt han gjorde
Staden og hans Medborg're
af egen Konfession.

Begravelsesfesten blev fejret
med megen Prunk og Pragt.
Folk strømmede til i Mængde
og gloede ærefrygtsfuld.

Thi paa en sort Karosse,
der lig en Baldakin
var prydet med sorte Strudsfer,
hvilte hans Sarkofag.

Tæt bagefter Kisten vandred
Lakajer i sorte Livreer;
snehvide Tørklæder holdt de
op for de sorgrøde Aasyn.

Byens Honoratiores
in pleno, et stateligt Følge

af _sorte Paradekuske
vraltede efter i Takt.

Han fattedes just, som gjerne
Fasaner med Trøfler spiste.
Ak, en Forstoppelse havde
fornylig endt hans Liv!

1897.
223

DUELLER. (H. Heine.)

TO Oxer paa en Bondegaard
faldt i Disput, og den var haard.
De havde begge let til Vrede,
og som det gaar i Stridens Hede,
snart har den ene Ordets Helt,
den anden for *en Æsel* skjældt,
da *Æsel* er Skjældsord mod en Oxe,
saa maatte de tvende John Bull'er boxe.

Paa selvsamme Gaard og til selvsamme Tid
geraadet ogsaa to *Æsler* i Strid.
Langørernes Lidenskab voxed med Hast,
omsider den enes Taalmodighed brast,
og mens hans vilde "Y-a" gjalder,
Medæslet han for Oxe kalder.
I ved, at intet et *Æsel* kreperer,
som naar man det Oxe titulerer.

En Tvekamp fulgte, de sloges og bedes,
med Hoved og Hove de stødtes og stredes
med mangt et Spark i hinandens Podex,
som det er befalet i *Ærens* Kodex.
Og hvad er Moralen i dette vort Digt?
Duel *kan* blive bydende Pligt:
Om Løjtnantsspiren betitles en Praas, -
nuvel, det er klart, at saa maa han slaas.

1897.

BALTHASAR. (H. Heine.)

ALT hylled Nattens Klædebon
sig tykt og tæt om Babylon.

Men ovre i Balthasars Slot
dér flimrer Lys, der støjes raat.

224

Der gjorde Kongen Gjæstebud
for Riddersmænd i Silkeskrud.

Der tømte Mændenes skinnende Rad
den funklende Vin af gyldene Fad.

Og Bæger mod Bæger i Tumlen klang,
og Kongen jubled, og Ridderne sang.

Og Kongens Kinder gløded af Blod,
og Vinen hidsed hans vilde Mod.

Han rejser sig op fra Drikkebord
og haaner Gud med bespottende Ord.

Han bryster sig frækt, hans Haan er vild,
og Ridderne brøler Bifald dertil.

Og bydende vendte sig Kongen om, -
en Tjener forsvandt, paany han kom.

Han bar paa sit Hoved de gyldne Kar,
fra Jahves Tempel de røvede var.

Balthasar greb - den forvorpne Mand -
et helligt Bæger, fyldt til dets Rand.

Det tømte han pludselig til dets Bund
og raabte højt med fraadende Mund:

"Jehova, jeg sværger dig evig Haan,
thi jeg er Konge i Babylon!"

Dog næppe de grufulde Ord henklang,
før Angstens Sved ham af Panden sprang.

Den gjaldende Latter forstummed i Hal,
og der blev dødsensstille i Sal.

225

Og se! og se I paa den hvide Mur
der tegned sig sort en Haands Figur,

og skrev, og skrev paa Kalkvæggen grant
Ildtegn ved Ildtegn, skrev og forsvandt.

Balthasar sad der med stivnet Blik,
hans Knæ og Hænder bævende gik.

De Riddere gøs, den larmende Fryd
var længst forstummet, ej mindste Lyd.

De Magere kommer, dog ingen formaar
at tyde de Tegn, der paa Væggen staar.

Men samme Nat slog Ridder og Træl
Balthasar, Babylons Konge, ihjel.

3/10 1893.

HENSIGTSMÆSSIGHED. (H. Heine.)

TVENDE Ben har Gud os givet
til at stræbe *frem i* Livet,
vilde ej at Adamsætten
skulde klæbe fast til Pletten -
thi en gammel Stilstands-*Ploug*
havde kun ét Ben behov.

Og af Øjne fik vi to
til at dømme klart og tro -
for at tro hvert skrevet Pluk
var ét Øje mer end nok;
to Gud gav os - ikke fler -
at vi rigtig maatte fatte
denne skønne Verdens Skatte,
skabt til Menneskets Plaser.

226

Og naar vi langs Gaden døse
for at se paa kjønne Tøse
mindre eller mer forfløjne,
skal vi bruge begge Øjne, -
en Opmærksomhed vi skylder
dette raa Produkt af Moden,
som vi bærer langs ad Foden,
vore stakkels Ligtornsbylder,
som er slig en Fandens Plage
i de spidse Støvlers Dage.

Tvende Hænder gav os Gud
til at dele *dobbelt* ud,
ikke for at lægge Grunker
op i dobbelt høje Bunker
eller bag om Kistelaag,
som jo nu saa *mangt* et Drog.

Vi skal ingen Navne nævne,
skjønt vi gad os gjerne hævne,
hænge dem, hvis ej vi saa,
de var alt for højt paa Straa.
Riddere og dydigt Pak,
Filantroper, helligt Fæ,
som engang i Ny og Næ
ogsaa mig en Daler stak.
I den tyske Eg vi hænge
ikke Folk med *mange* Penge.

Og den gode Herre Gud
stak os kun én Næse ud,
da det vilde volde Mas
at faa tvende i et Glas,
og det vilde være ilde,
om vi skulde Vinen spille.

En Mund fik vi, ikke mer,
heller har vi godt af fler,
Adams Søn og Evas Datter
alt med *den* for meget pjatter,

og ifald de havde flere
sladred, løj de endnu mere.
Har de Munden fuld af Grød
faar man Ro et Øjeblik,
hvis to Mundes Brug de nød
aldrig Fred for Vaas man fik!

Tvende Øren skjænktes vi;
dette skaber Symetri;
de er endnu ej hos mange
slet saa laadne, slet saa lange
som de Prydelser, Gud yder
til vor æselfødte Skryder. -

Tvende fik du, ikke ét,
at du skulde skatte ret
Mozarts Værker, Haydns, Glucks,
skjælnes mellem Kunst og Jux;
gaves kun Klaver-Kolik
og Hæmorrhoid-Musik
af den store Meyerbeer
trængtes ej til Øren mer.

25/8 1893.

ROTTERNE. (H. Heine.)

MAN deler - agt paa dette -
de Rotter i sultne og mætte;
de mætte har jo ingen Nød,
de sultne drager om Land for Brød.

Saa mange Tusind Mile
de haster uden Hvile,
de stopper ej det vilde Løb,
for Vind og Vand de gi'r ej Kjøb.

I Afgrunden Springet de vover,
og Floderne svømmer de over.
Hist druknede to, og her spiddedes een,
her knækked en Hoben sit Nakkeben.

Det er saa haarde Huder,
og deres spidse Snuder
i modigt Trods de løfter kjækt,
saa radikalt, saa rottefrækt.

De radikale Rotter
med Gud og Kongen spotter;
de døber ej Ynglen som her tillands
og deres Kvinder er "allemands".

Den Rottehob forslugen,
den vil kun kildre Bugen;
den tænker kun lidt paa sin Salighed,
imens den gnaver og svælger ned.

Med Helvede skræmmes den ikke,
den frygter ej Kattenes Blikke -,
den ejer ej Guld eller ringeste Gods,
men ønsker at dele vort med os.

Jeg hører Piber og Trommer,
hør! Vandrerotterne kommer;
de kredser alt snart om hver Mands Bo,
og deres Mængde er Legio.

O ve, vi er fortabte I
Til Hævn blev hine skabte.
Borgmestren ved ej ud, ej ind,
og Raad og Foged af Angst er blind.

Nu løfter man Sværdet og Stokken,
og Præsterne ringer med Klokken;
den hellige Kirke, den hellige Stat,
de har nu at døje saa haard en Dravat.

229

Thi Klokkealdren og Præk om Profeter,
de højvelviseste Statsdekreter,
de største Kanoner, selv hundredpundige,
det hjælper ej mere, I stakkels vankundige!

Ej heller her hjælper den slebneste Tale,
de Laser af Fraser, hvormed I kan prale;
man fanger ej Rotter med Syllogismer,
de springer over de værste Sofismer.

Der gjælder for sultne Maver og Munde
kun Suppe-Logik og Mørbrads-Grunde, -
kun Pølse-Citater og Boeufstegs-Saft
har her den overbevisende Kraft.

En tiende Stokfisk i Smør vil gotte
en radikal og forsulten Rotte
langt mer end den fyrige Mirabeau
og Talere lige fra Cicero.

Januar 1901.

MAND OG KVINDE. (Alexander Petøfi.)

DA Gud Fader havde Manden dannet
rynked tunge Anelser hans Bryn,
de blev Sorger, som tilsidst forvandlede
sig til Skyer og til Uvejrslyn.

Da Vorherre havde Kvinden dannet,

brast i Graad han ved det skjønne Syn,
og hver Draabe af Guds Glædestaarer
blev en lille Stjerne over Sky'n.

August 1891.

230

SVÆRD OG LÆNKE. (Alexander Petøfi.)

ENGLAND med Gud Faders Vilje
steg en Engel ned til Jorden
for den dejligste blandt Kvinder
der at finde og at favne;
og han fandt og elsked hende;
fra den Stund af blev ham Jorden
skjønnere end selve Himlen,
og han svævede hver Aften
salig til sin Elskerinde,
sprang fra Stjerne ned til Stjerne,
og naar endelig han standsed
paa den nederste i Rækken
satte han sig paa en Svane,
paa en hvid og dejlig Svane,
og den bar ham til hans Elskte,
der ham vented i sin Have
og ham hilset med en Latter
hvorved alle Knopper svulmed,
og Smaablomster, længst henvisned,
atter vækkedes til Live.
Der de sad og talte sammen
indtil Morgenrøden lyste;
og de talte om alt helligt,
om alt skjønt, som er i Verden.
Og med sænkte Øjne lytted
Pigen til sin Engels Tale;
men engang da op hun skued
var saa skjønt det Blik, at Englen
faldt paa Knæ ved hendes Side
og et Kys af hende trygled,
hvad hun ikke Englen nægted.

Hvilket Kys! Da Englens Læber
bævede mod Pigens Læber,
bæved salig hele Jorden,
som var Jorden selv et Hjærte.
Og hver Stjerne hist i Himlen
blev en Klokke, hvorpaa klare
Trylletoner klang og klemted.
231 Aldrig hørtes slige Toner,
Blomsterne tog til at danse
som smaa Alfer over Enge,
Maanen rødmede fra Himlen,
vel fordi den Skjønne fæsted
rødmende sit Blik paa Maanen;
Natten selv blev rosenfarvet.

Englens Kys paa Pigens Læber
spirede som Frø i Mulde,
og den salige blev Moder
til et Barn saa skønt og dejligt,
som det avles kun, naar *Himlen*
elskende omfavner Jorden.

Barnet blev kaldt *Sværd* i Daaben,
Sværdet det betyder *Frihed*.

Engang steg med Satans Vilje
op den hæsligste af Djævle
til vor Jordkreds for at søge
der den fuleste af Hexe,
og han fandt og elsked hende;
fra den Stund af fandt han Jorden
skjønnere end Helveds Kule,
og han sneg sig nu hver Aften
i den skumle Midnatstime
gjennem Svælget af et Ildbjærg
op fra Helved til sin Skjøge. -
Paa en Hel-Hest vild og sodet,
slangehalet, tudseho'det,
flammemanket, dragefodet,
bragtes Djævlen op til Jorden, -
Hexen kom til Stævnemødet
fulgt af Flagermus og Ugler,
ridende paa Limestage
ind i Bjærgets flammefæle
Svælgs med Svovldamp fyldte Indre.

232

Der de sad og taled sammen
indtil Hanens Galen gjalded,
og de talte om alt gudløst,
om det hæsligste i Verden.
Da brød Djævlen ud: "Jeg fryser -
kom dog dyb're, kom dog dyb're!
kom til Bunden af Vulkanen,
ned til Ildens sidste Leje!
- Ak, men ogsaa her jeg fryser;
hør hvor mine Tænder klapper!
Kom og favn mig, kom og kys mig."

- Kyssende hun ham omfavnen
Hvilket Kys! Da Djævlens Læber
rørte Hexens fule Læber,
skjalv den hele Jord i Rædsel,
drønende, som naar den hylles
ind i sorte Uvejrsskyer.

Bjærget vælted Flammer af sig,
og det spyed op mod Himlen
Lavaregn og glødte Stene,
Jorden var omspændt af Luer,
alle Stjærnerne og Maanen
drog et Slør for deres Aasyn,
sort og tykt og tæt var Sløret,
thi de vilde intet skue.

Djævlens Kys bar Frugt derefter,
og den fule Hex blev Moder
til et Udyr, som det fødes
kun, naar *Helved* favner Jorden,
og det stygge Djævleafkom
kaldte man med Navnet: *Lænke*.

Lænke det betyder *Trældom*.

Disse tvende: Frihed, - Trældom,
hin fra Himlen, den fra Helved,
ogsaa kaldet Sværd og Lænke,
kjæmper stadigvæk paa Livet.
233 Længe vared Kampen, *længe*,
svækkes kan den, dog ej standse.
Sværdet er alt sløvt og skaaret,
tyndere dog ogsaa Lænken.
Snart for vist det skal afgjøres
- længe kan det ikke vare -
hvem der Jorden skal beherske,
enten Himlens Ætling - *Frihed*,
eller Helveds Afkom - *Trældom*.

15/I 1894.

DEN VANVITTIGE. **(Alexander Petøfi.)**

hvad skal I, Forstyrre? ,
Pak jer, se til I kommer bort!
Forstyr mig ikke i mit Arbejd,
thi jeg fletter en Svøbe, en Flammesvøbe
af Solens Straaler
og gjennempisker Verden med den.
Naar den saa jamrer, vil jeg le,
som den har let, naar jeg har jamret.
Ha, ha, ha!

Thi det er Livet: Kun Graad og Latter.
Men Døden raaber omsider: "stille!"
Engang da døde ogsaa jeg.
De Folk som daglig drak min Vin
de havde gydt mig Gift i Vandet.
Hvad gjorde mine Mordere saa
for deres frække Daad at skjule?
Jo, da jeg laa som Lig paa Baare
de la' sig over mig med Suk og Taare.
Hvor var jeg gjerne sprunget op
og bidt dem Næsen af til Roden,
234 dog nej, de Næsen skal beholde
saa de mit raadne Lig skal lugte,
indtil de selv af Stanken brister.
Ha, ha, ha!

Men hvor begrov man mig? I Afrika.
Det var mit Held,
thi en Hyæne grov mig op igjen.
Det Dyr, det var min eneste Velgjører,
og det har jeg bedraget.
Det vilde nemlig mine Knokler gnave,
istedetfor saa gav jeg det mit Hjærte,
som var saa besk, at det krepered af det.
Ha, ha, ha!

Ak ja, saa gaar det hver
som øver godt mod andre.
Thi hvad er Mennesket?
"En Blomst," - saa hedder det, -
"som har sin Top i Himlen."
Det er ej sandt!
Nej, Mennesket det er en Urt
som sine Rødder dybt i Helved slaar.
Det var en Vismand som mig dette lærte;
- en Taabe var han, thi af Sult han døde.
Hvi stjal han ej? Hvi røvede han ikke?
Ha, ha, ha!

Dog hvorfor ler jeg som en Forrykt?
Jeg skulde hel're græde.
Ja, græde for den Slægt, der er saa ond.
Gud græder ofte fra den høje Sky
i Anger over, at han skabte den.
Dog hvad kan alle Himlens Taarer hjælpe?
De falder til vor Jord, den ækle Jord,
og Mennesket dér sætter Foden paa dem,
og saa - hvad bli'r der af dem?
Hvad bliver der af Himlens Taarer? - Snavs.
Ha, ha, ha!

235

O Himmell, gamle afdankede Soldat,
Medaljen paa dit Bryst det er jo Solen,
og Skyerne din slidte Uniform.
Thi, saadan slipper man en gammel Kriger,
din Løn for Tjenesten saa lang og tro:
et Kors og saa en gammel Uniform.
Ha, ha, ha!

Og skal jeg sige jer, hvad Nattergalens Sang
betyder oversat i eders Sprog:
Den raaber: Vogt dig først og frem'st for Kvinden,
thi Kvinden drager Mændene imod sig
som Oceanet drager Flodens Strømme,
for snart igjen at støde dem langt fra sig.
En dejlig Skabning er tilvisse Kvinden.
Ja, dejlig, men saa farlig, -
en giftig Drik udi et gyldent Bæger.
O, jeg har nydt dig, Elskov!
En eneste af dine Himmeldraaber
er sødere end noget Hav af Honning,
men slig en Draabe ogsaa mere dræbende
end et til Gift forvandlet Ocean.
Men har I ogsaa Havet set,
naar Frygtens Storm trak over det
og saa'de Dødssæd i dets Skjød?
Og har I Tordenvejret set,
hin raa, solbrændte Bonde,
der svang som Pisk det blanke Lyn?
Ha, ha, ha!

Naar Frugten den er moden, falder den.
Du Jord er moden alt, saa fald da, fald!
- Endnu jeg venter til i Morgen,
men kommer da ej Dommerdag,
saa graver jeg et Hul ind til dit Midtpunkt;
det fylder jeg med Dynamit
og sprænger saa den ganske Jord
i Luften.
Ha, ha, ha!

BJØRNEN I BERN. (Efter Fr. von Sallet.)

I fordums Tid - saa har jeg læst -
de holdt i Bern en Bamse,
og lod de frit det laadne Bæst
i Landets Fedme gramse.
"Saa sig mig dog, I Berner-Børn,
hvad gjør nu egentlig den Bjørn,
det maa I mig forklare."

"Nuvel, han æder Truget tomt;
hvad mer skal han vel gjøre?
- tar til i Vægt og lægger fromt
sig paa sit grønne Øre.
Han sover med Ihærdighed
og brumler saa med Værdighed.
Kort sagt: Han er vor Bamse."

"Hvi vil I dog i Stad og Stat
til ham det bedste samle?"
"Du er dog ret en dum Krabat;
saa gjorde jo de gamle!
Vi er kaput, den Dag han gaar."
"Hvorfor?" - "Hold Mund! Vi ellers slaar
dig Ho'det ned i Maven!"

- Tys! Hvorfra stammer den Halløj ?
Hør! Børn og Kyinder hyler.
Se, Torvet vrimler; lav og høj
nu larmer som Kabyler.
Er Folket ramt af Pest og Brand?
- "O, tifold værre! Arme Land!
Vor Bjørn, vor Bjørn kreperet!"

Saa brat ham ramte Dødens Spær,
og ingen fler vi huse!
O, maatte i et Herrens Vejr
os vore Bjærge knuse!
237 Forbi, forbi med Kanton Bern!
O, Jægergutter, op til Værn!
Fang ind en ny før Aften!"

De jager over Bjærg og Slugt,
kan ingen Bjørne finde;
men ligefuldt faar Træet Frugt,
og Æblerne bli'r trinde;
og Rugen gynger i sin Dal,
som Bjørnedød og Bjørnekval
ej for en Døjt den agted.

De jagede, til Solen sank
bag fjerne Alpetinder.
"Der stiger Maanen rund og blank;

se, om ej Skjælmen skinner!
Og Stjernerne - se der - og der!
Den hele muntre Himmelhær -
som ingenting var hændet!"

"Saa vil vi" - raabte Land og Stad,
"ej mer af Bjørne vide;
han aad sig fed af Folkets Fad
og vilde dog os bide.
Vi maatte klippe Bæstets Klør.
Se, Kornet gror, skjønt Bjørne dør!
Og *vor* skal aldrig savnes."

April 1908.

VED KJEDLEN. (Ferd. Freiligrath.)

EN Damper kom fra Biberieh; stolt var den Fure, som den drog;
den stampede med Hjul og Skovl, saa Bølgerne mod Bredden jog.
Af Vimpler og af Faner fuld, skjød den af Sted saa kjækt og flot;
den Konge, som for Prøjsen staar, ham førte den til Rhinens Slot.

238

Solstraalerne var ret som Guld; af Disen dukked' By ved By,
og Rhinen skinned som et Spejl, og Stævnen glinsed' blank og ny;
Skibsdækket lyped' hvidt af Vask, og paa dets rene, glatte Fjæl
gik Kongeparret fredsælt om med Smil i Øjet, Lys i Sjæl.

Vinløvet langs den krumme Rhin og dine Hasler, St. Goar,
de nikked' ned fra deres Fjæld og hilsede det høje Par;
og glade saa sig Parret om; det lille Skib, hvor var det net!
Her gik de jo saa trygge rundt, som hist paa Sanssoucis Parket.

Men *under* al den Herlighed og *bag* om denne Glimmerpragt,
der flammer vildt det Element, der skyder Skibet frem med Magt;
dér staar i Kvalm og Flammeskjær og rager under Kjedlens Rist
han, som om Bord er Kraftens Sjæl, en proletarisk Maskinist.

Deroppe ler den grønne Jord, og Sol forgylder Flod og Hav,
mens *han* den skjønne, lange Dag maa stirre i sin Flammegrav;
i Bomuldsskjorten staar han der, halvnøgen, trængt af Røg og Rust,
imens en Konge over ham indaander Bjærges frie Pust.

Nu har han skruet Ovnens til, og al Ting er i bedste Stil,
saa skjænker han et kort Sekund sin trætte Krop et Slavehvil.
Der dukker han til Midjen frem af Kjedelrummets Lugekarm
og spejder over Dækket hen, svagt støttet paa den højre Arm.

Med Skovlen i sin sorte Haand og Kind og Arm af Ilden bagt
og med det svære, nøgne Bryst bredt mod Gelændrets Sprinkler lagt
239 han spejder efter Fyrsten hen, imens han mumler mørk i Hu;
"Hvor Staten ligner dette Skib! - Lysfødt paa Dækket vandrer *du*.

Men nedenfor i Dybets Nat, i Arbejdsrummets dunkle Skjød,
dybt nede, smeder jeg af Trang mit Skjæbnehjul ved Flammen rød;

og ej blot mit, men ogsaa dit; hvem holdt Maskinen her i Gang,
hvis ej min Næve, ru og haard, haandtered Skovl og Stempelstang?

Du er langt mindre nogen Zeus, end *jeg*, o Konge, en Titan!
I al din Pragt du træder paa en altid kogende Vulkan!
Og *den* Vulkan behersker *jeg*; et Ryk, et Slag, og fra mit Bur
omstyrter jeg det stolte Hus, paa hvilket du er Topfigur!

Mens Dækket brister, slænges du i Luften under Spanters Brag,
vi andre gaar nyfødte frem fra Mørkets Skjul til Lys og Dag.
Vi er en Magt! Vi hamrer frem fra nyt den gamle, mugne Stat,
hvori Guds Vrede os har holdt til nu som Proletariat.

Da gaar med Sang jeg Verden rundt, og paa min Skulder, bred og stærk,
som St. Christoffer bærer jeg en ny Tids Christ, en ny Tids Værk.
Jeg er hin Kjæmpe uden Frygt, der bærer paa min faste Fod
Befrielsens og Frelsens Aand hen over Tidens vilde Flod!"

Saa brummer i sit røde Skjæg den dystre, sværtede Kyklop,
og gaar saa atter til sit Værk og skovler Kul og Ild i Hob.
Plejlstangen jager op og ned, Propellen gaar med tunge Slag;
belyst af Flammen hvisker han: "Nej, vrede Kræfter *ej i Dag!*"
240 Snart lægges til Kapellet ind; i Land da gaar Hans Majestæt,
og kører til sit rhinske Slot; sex Heste gaar For hans Karet.
Men med et Blik til Kongens Slot nu Maskinisten aander frem:
"*Fremtidsruiner* - ak, hvor godt der hæges nu som før om *dem!*"

Juni 1901.

OMSVÆRM OS KUN, FJENDER. (Arthur Fitzer.)

Nehemias 4. Kap.

DA nu det sig rygted til Fjendernes By,
at Herren et Tempel vi bygged paany,
da stormed de mod os i Tummel og Tramp,
og Pladsen for Templet blev Pladsen for Kamp.

Hist slæbte vi Bjælker, her rulled vi Sten;
med venstre Haand førte vi Hamren og Ske'n,
men højt i den højre vi løfted til Værn
de blinkende Vaaben af Kobber og Jærn.

Og Muren sig hævede Fod over Fod,
mens Kalken vi blanded med rødrende Blod.

De snittede Søjler vi rejste ved Kvæld
til Saaredes Rallen i Sted for: "Godt Held!"
Vi hvælvende Kuplens omspændende Rund,
dødtruffen og ramt til vor inderste Grund.
Omsværm os kun, Fjender, kast Død paa vor Vej!
I *dræber* os, men I *besejrer* os ej!"

Saa toned' i Zion den trodsige Sang,
mens Mændene mured med Ske og med Stang
den Højstes Tempel, det hellige Hus.

Naar ender vel Sangen, naar standser dens Brus?

241

Aarhundreder fulgte, Aarhundreder svandt;
vort Saar rinder stadig, hvor Fædrenes randt;
omsværmet af Fjender vi strider imod
og bygger, mens Kalken vi blander med Blod.

1901.

ARBEJDETSANG. (Karl Henckell.)

DET drøner fra det hule Rum
med Arbejdsalarm og -Støj,
mens Mand ved Mand staar bøjet, stum,
i Oljestank og Røg.
Og Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

Mens Ødelanden strækker sig
paa Bolster bag sin Pult,
begiver Slaven sig paa Vej,
ansporet af sin Sult.
Og Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

For kun en karrig Løn at naa,
for blot at blive mæt,
fra Gry til Kvæld, du ser ham staa
paa samme dunkle Plet.
Mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

For Børn og Hustru kjæmper han
og stemmer sig imod;
han ved, hvor Sulten suge kan
ens Marv og Hjerterblod,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

242

Ak, ingen muntre Toner svang
sig gennem Røgen klam,
og aldrig nogen Digtets Sang
har kunnet naa til ham,
mens Bælgen stønnet, Hamren slog,
og Gnisteregn mod Taget jog.

Det hænder vel fra Stund til Stund,
hans Sind bli'r sygt af Harm;
da styrter Eder af hans Mund,
men drukner snart i Larm,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

Det er en raa og ilde Ting
at gjøre Mand til Træl;
mærk Øjets Lyn ved Hamrens Sving,
I Herrer, vogt jer vel!
Thi Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

"Om Gud i Himlen ej vor Sag
og bange Raab forstaar,
da storm *du* frem, o, Dommedag,
paa hvilken alt forgaar!
Mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar."

April 1901.

N R. 310. **(Ditlev von Liliencron.)**

PAA femte Døgn uden Middagsmad,
og ikke en Hvid paa min magre Rad;
i Stedet for Arbejde: Hunger og Nød,
blot vandre, og "fægte" og betle sit Brød".

243

- Haandværkeren bøjer i Skoven ind.
Hvad risler saa koldt hen over hans Kind,
og hvorfor jager hans Blik distræt
i trøstesløs Flakken fra Træ til Træ?

Nu synker Solen, og alt er Fred,
kun Droslen larmer et enkelt Sted.
Hvi svajer Ælmen i Skovens Kant?
Et Menneske mellem dens Grene svandt.

Den Strikke, der holdt hans fattige Bundt,
han knyttede om sin Strube rundt:
Et Fald! - Dødskampen var ikke lang;
Snart saa han Solen for sidste Gang.

Og Dug faldt paa ham, og Gryet kom,
og Duer skogrede rundenom,
som intet var hændet; Sang-Droslen lo,
og Vinden vifted' i kølig Ro.

En Jæger hen over Bakken skred;
han saa den Hængte og skar ham ned.
Til Øvrigheden gik skyndsomst Bud,
Gendarmer kom i en Fart derud.

En Dommer i hvidt fra Top til Taa
beviste, at Rovmord ej forelaa.
Saa bar de hans Lig til en Kirkegaard,
hvor intet Kors eller Minde staar.

Da Graven var klappet, og alt forbi,

saa fik han det Numer: *tre Hundred' og ti;*
tre Hundred' og ni var alt puttet hen.
Hvem kjendte de Stakler? Hvem var deres Ven?

Marts 1901.
244

TORDENVEJRET. (Ditlev von Liliencron.)

STÆNDIG efter flittigt Dagværk
gaar jeg daglig min Spadser'tur,
hvor de røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Daglig mellem sex og syv,
naar det mørkner i min Hybel,
ser jeg syv saa smukke Piger,
én, to, tre, fir', fem, sex, syv,
hvor de røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Disse syv saa søde Piger,
- én, to, tre, fir', fem, sex, syv -
vandrer i en lige Række,
bærer paa de brede Skuldre
tunge, mælkefyldte Stripper;
kommer fra de røde Køer,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Saa i Gaar mig greb et Indfald:
Da jeg i det fjærne vejred
mine syv saa søde Piger,
trak jeg brat min Bog og Blækstift
op af Lommen, stod til Side,
og imens de gled forbi mig

245

trak jeg Rynker over Brynet
som en bister Politimand,
talte højt dem, skrev saa langsomt:
- "én, to, tre, fir', fem, sex, syv" !
og de rødmed, rødmed mere,
skjæved under Straahatsskyggen,
studsede synligt ved min Spøg.

Men som Afstand kom imellem

hørtes Tysraab, hørtes Sladren,
hørtes Smaaknist, hørtes Latter,
og jeg gjenoptog min Vandring,
did hvor røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter,
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Sex af disse friske Piger
ved jeg, vil, naar de skal være
Mødre, skjænke Fædrelandet
lutter sunde, raske Dreng,
Kyrasserer, Grenaderer,
Gardekarle og Uhlaner, -
men den sidste, hun den sarte,
denne slanke, denne ranke,
hendes Sønner - tror jeg sikkert -
bliver Jæger og Husar.

- - Saa i Dag da jeg min Stok tog,
stod der Tordenvejr i Vesten;
men jeg tænkte: gaar vel over,
kommer ikke med det samme, -
skred med lange Skridt mod Marken,
hvor de røde Køer græsser.
Men o ve, den onde Himmel
brød sig fejl om min Spadseren,
overtrak sig mer og mere,
som jeg stod nu midt i Marken,
hvor de blanke Blomster blinker.

246

Men hvad sken Af Agren fejer
alle Piger hjem mod Byen.
Klin den sidste, hun den sarte,
hun den slanke, hun den ranke,
bli'r tilbage med sin Strippe,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Jeg er lige op ad Ledet,
da det første Skrald forfærder,
og som var det aftalt med os
aabned hun mig strax dets Gitter.
Ret naturlig jeg da hjælper
hende med at ordne Aaget;
men da smælder ned foran os
skillingsblank og skillingsstor
Tord'nens første tunge Draabe.
- Barn, vi bliver artig badet!
Men histhenne staar et Saadhus,
som en Hjorddreng nys har tømret
sig af Tørv og løst Skrabsammen
- selv er han rendt bort, den Bengel,
Bare ti Skridt, og vi er der!
Rask min Glut, blot ingen Nølen,
ingen Angst! Jeg spiser aldrig
selv saa smukt et Barn som du.

Dette tør jeg strax bedyre!
Schiller maa ha' kjendt hin Mosborg,
da de vakre Ord han kvad:
Der er Plads i mindste Hytte
for ét saligt Elskovspar.

Skyer brister, Tordnen skramler,
hele Neg af Lynild falder,
og en Raslen, Skraslen, Susen,
Slubren, Rislen, Strømmen, Fusen
som paa Syndflodskrækkens Dag.

247

Under Larmen har den sarte,
har den slanke, har den ranke
rystende og ligbleg slynget
sine Arme om min Nakke,
lagt sig ind imod min Skulder
med fast lukte Øjelaag.
Lidt beklemt, det nægtes ikke,
føjte jeg mig strax tilmode.
Dog betvang jeg Pulsens Banken,
tænkte blandt saa meget andet
paa de gamles Riddervagter,
de beskyttende og ædle.

Men, ak - men - - den søde Nærhed,
disse unge, varme Lemmer,
denne Barm mod Barm i Trængsel,
denne Barm mod Barm i Længsel.
Og jeg føler, hvor hun løfter
- o, saa sagte, saa forsigtig,
- o, saa ræd, at jeg skal se det -
Ho'det blot en *lille* Kjende.
Og jeg ser - da *maa* jeg smile -
hvor hun stjaalent titter opad
for at faa det Spørgsmaal klaret:
Er hans Øjne vendt mod Vejret,
eller søger de mon mine?
Og jeg rækker *mine* Læber,
og *hun* højt paa Taaen stræber,
hun lidt op og jeg lidt ned,
saadan fandt jeg - midt imellem,
hendes Mund saa frisk og hed.

Svitter ikke allerede
Svalen sorgløs foran Døren,
blaaner ej den kjære Himmel,
krummer sig ej Regnbubroen,
mens paany sig Solen viser?
248 Og sin Strippe ta'r den sarte,
ta'r den slanke, ta'r den ranke,
og fornøjet med at Skyllen
nu er endt og Faren ovre
pjasker hun afsted i Vædet
og forsvinder bag ved Træer.

Hvilken frisk og himmelsk Køling!
Og jeg pjasker vel saa munter
- ikke hjem til Skrivebordet -
nej, til vædeblanke Marker,
hvor de røde Køer græsser,
hvor de blonde Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

25/1 1914.

HANS SVÆRMER. (Ditlev von Liliencron.)

HANS Tøffel elsked skjøn Doris blidt.
Skjøn Doris Hans Tøffel ikke saa lidt.
Hvor andres Elskov var kjæk og kry
var hans elegisk og væk og bly.
Paa Kvisten siger han Digte frem.
Skjøn Doris staar nede med Laagen paa Klem:
"Aa om du nu sprang paa din Fod imod mig,
hvor skulde jeg være god imod dig!"
Men oppe Hans Tøffel kvad Digte.

Og Aftenen efter det samme igjen.
Han læser og læser Timerne hen.
Hun harmes. "Det evige Læseri
det er der dog ingen Mening i!"
Hun sniger sig ud, gaar krænket sin Vej.
Han svælger i Heine, han mærker det ej.
Skjøn Doris staar rød under Lysthuslofte
og ønsked, hun havde hans Arm om sin Hofte.
Men oppe Hans Tøffel kvad Digte.

249

Den næste Aften gav Huset en Fest,
nær sammenpresset stod Gjæst mod Gjæst.
End ikke i Aften den smaa Poet
har Doris' smægtende Bortgang set,
men Junker Hans Jørgen - han saa det strax,
mens Natten dufted med Lind og Ax.
I Læ af Roser, ved dugget Stente,
behøver Skjøn Doris ej mere at vente,
mens oppe Hans Tøffel gi'r Digte,

26/3 1918.

FRA NORSK BONDEMAAL.

DEN FØRSTE SANG. (Per Sivle.)

DEN tørste Gang jeg hørte Sang,
den randt af renest Kilde:
Min Mor som sang med mig paa Fang;
til Graaden blev saa stille!

Saa blidelig den dyssed mig
i Blund paa Drømmens Tue,
og viste mig en fager Vej
op fra vor lave Stue.

Den Vej jeg ser endnu saa tit!
Naar Øjet træet vil hvile,
der staar en Engel, smiler blidt,
som bare én kan smile.

Og hver Gang Striden stilner af,
som i og om mig ulmer,
jeg hører tyst fra Moders Grav
hin Sang, som alting dulmer.

24/4 1916.
250

FRA SVENSK.

TRE BIBELSKKE VISER. (C. M. Bellman.)

I.

JOACHIM udi Babylon
havde en Hustru, Susanne.
:, Hæv din Kande, , :
tøm den redebon!
Joachim var en gennemhæderlig Mand,
Fruen saa hæderlig omtrent som han.
:, H j ærter mange ,:
stak den Glut i Brand.

Takkes skal du, Susanne kjær,
Skaal for hver dydelig Mage!
:, Lad os smage ,:
nu paa Mosten her!
Slaa nu paa Glasset, lad os juble i Kor,
Tøsen som Knøsen, Gubbe som Mor,
:, lad os synge, ,:
Skaalen er saa stor.

Joachim kunde - efter Skriftens Ord -
føre det herligste Leven,
:, give Greven ,:
ved et veldækt Bord.
Fru'n for sit Kjøkken vandt saa meget Behag,
hungrige Friere hver evige Dag!
:, Hurra, Gubber ,:
for saa godt et Lag!

Hør nu, Brødre, hvad Vej det tog:
Naar Kalaserne tystne,

., tvende Lystne , :
Kreds om Fruen slog.

251

Gubberne kryber om hinanden tyst,
Troskab bor dog i Susannas Bryst,
., Afslag ramte , :
deres fule Lyst.

Joachim havde under Havens Træ'r
dannet det yndigste Eden;
., Middagsheden , :
fandt Susanna der.
Rundt om en Dam stod der Ege og Lind,
skjønne Susanne tog Bad som en Hind;
., naar hun plasked, , :
titted Liljer ind.

Stod to Skalke bag Lindes Læ,
lured paa Joachims Frue,
., tændt i Lue , :
af saa sødt et Knæ.
"Hej," hvæsed Skalken til sin Medskalk frem,
"Hej, det er Middag, skal vi nu gaa hjem!"
., To Kanaljer , :
var de i hvert Lem.

Let forstaar man de Skalkers Trik,
hvad *de* havde i Sinde.
., Hofter trinde , :
daared mangt et Blik!
Øjet drog Hjærtet, men Susanne drog alt,
Laas var for Porten og Vagten kaldt,
., Blodets Hede , :
fjorten Grader faldt!

Saa gik Dyden sin Sejersgang;
Himlen Susanne belønne!
., Blandt de Skjønne , :
hun har dobbelt Rang.
Slaa nu paa Glasset; nyd det korte Liv!
Vakre smaa Hjærter, - søde Tidsfordriv!
., Lad os drikke , :
uden Larm og Kiv.

252

II.

En Potifars Hustru saa daarende kjær
lønligt for Josef mon sukke,
ta'r ham om Armen og hvisker saa nær:
"Bliv her, bliv her!"
En Rose saa dejlig, som slet ikke stak,
stod For vor Josef at plukke,
men som en Lømmel han ofred sin Frak,
- jo, Tak, jo, Tak!
Ak, om jeg sattes i Josefs Sted,
jeg løb knapt et Fjed.

Men Josef, den Taabe, ad Døren han for,
Nymfen hun vinker og beder.
Aldrig i Verden en Daare saa stor
har traadt vor Jord.
Frit æde og drikke i Potifars Sal,
Ild paa Kaminen af Ceder,
ingen Dueller og ingen Rival
med Kvalm og Kval.
Skaal for den Frue i Potifars Arm,
hun sover saa varm.

Men Fejlen hos Josef var kun, at han Drik
flyed, afskyed med mere,
derfor benovet ved Skjønhedens Blik
hans Mod slog Klik.
Blandt Gardens Kaptajner en maadelig én
Potifar var mellem flere,
søvnig i Sengen, og tynde hans Ben,
en Glut til Mén.
Skaal for den Frue i Potifars Hus,
hun kransede vort Krus!

III.

;, Gubben Noa ,: var en Hædersmand;
straks han kom fra Arken
han plantede i Marken
;, Vin og Vin, ja! ,: saadan gjorde han.

253

;, Noa ro'de ,: fra sin gamle Ark,
fyldte sine Tasker
med Bimpler og med Flasker
;, for at drikke ,: paa den grønne Mark.

;, Vel han vidste ,: at Guds Skabning var
tørstig af Naturen,
Folk som Fæ i Furen,
;, derfor Gubben ,: Vinen plantet har.

;, Mutter Noa ,: var en Hædersfru,
gav sin Mand at drikke,
lod i Fred ham hikke;
;, slig en Hustru ,: tog vist gjerne du!

;, Aldrig sa' hun ,: "Kjære Far, saa, saa!
Sæt nu fra dig Kanden!"
Nej, med Kys paa Panden
;, lod hun Gubben ,: salig Sengen naa.

;, Gubben Noa ,: havde fagert Haar;
Fip paa Dobbelthagen,
Kinder som Skarlagen;
;, og til Bunden ,: drak han: Hej! Godtaar!

;, Herlig var da ,: denne grønne Jord;
hver blev budt det Bedste;
ingen tørstig Næste
;, sad og hængte ,: ved et duget Bord.

;, Ingen Skaaler ,; voldte da Besvær,
ej hin dumme Lære:
"Jeg skal ha' den Ære - -"
;, Nej, til Bunden ,; drak man ud - som her!

1907.
254

DET FØRSTE KYS. (Joh. L. Runeberg.)

I Sølvskyens Kant sad Aftenstjernen,
fra Lundens Skumring spurgte hende Ternen;
Sig, Aftenstjerne, hvad i Himlen tænkes
naar første søde Kys den Elskte skjænkes,
og Himlens rene Datter hørtes svare:
Til Jorden titter Lysets Engleskare
og ser afspejlet deres egne Glæder,
blot Døden vender Øjet bort - og græder.

1890.

DE FANGNE. (Joh. L. Runeberg.)

PAA den røde Elvebund
fiskede en Yngling Perler,
fandt en Perle, blaa som Himlen,
og saa rund som Himlens Stjerne.

Men en Pige laa i Perlen,
og hun bad en Bøn og sagde :
"Offer dog din Perle, Yngling,
bryd mit Fængsel, lad mig fare,
et taknemligt Blik i Stedet
jeg dig for min Frihed skjænker."
"Nej ved Gud, min søde Pige,
Perlen er dog altfor kostbar;
bær med Taalmod du din Lænke,
mange bærer én langt værre." -
Sønderbrød hun sagte Skallen,
Morgenrøden lig i Skjønhed
255 skjød hun op ved Guttens Side,
gyldne Lokker dulgte Panden,
Rosenblod i Kinden gløded. -
Stum i hendes Skjønhed fanget

stod i trende Timer Gutten.
Da den tredie var omme,
bad han tyst en Bøn og sagde:
"Offer dog din Skjønhed, Pige,
bryd mit Fængsel, lad mig fare,
og dig en taknemlig Taare
vil jeg for min Frihed skjænke.

"Nej, ved Gud, du søde Yngling,
Perlen er dog altfor kostbar.
Bær med Taalmod du din Lænke,
mange bærer én langt værre !"

1890.

JEG SER PAA TERNERNES SKARE. (Joh. L. Runeberg.)

JEG ser paa Ternernes Skare,
jeg spejder og spejder bestandig,
den skønneste vil jeg vælge
men fejler dog stadig i Valget.
Den ene har klarere Øjne,
den anden friskere Kinder,
den tredje har fuldere Læber,
den fjerde har varmere Hjærte.
Saa findes ej én som savner
det noget, som fængsler mit Hjærte;
jeg kan ikke én forskyde -
o, turde jeg kysse dem alle!

1890.
256

SMAAVERS. (Joh. L. Runeberg.)

YNGLINGEN blev femten Aar - og tro'de
ej endnu at Elskov var i Verden,
og han leved fem Aar til og tro'de
ej endnu at den var til i Verden.
Kom da brat en underdejlig Pige,
som i nogle Timer Gutten lærte,
hvad i tyve Aar han ikke fatted.

Pigen kom fra Mødet med den Elskte,

kom med røde Hænder. Mod'ren spurgte:
"Hvorfor er din Haand saa rød, min Datter?"
Pigen sagde: "Jeg har plukket Roser,
paa dens Torne revet mine Hænder."
Atter kom hun fra sin Elskers Møde,
kom med røde Læber. Mod'ren spurgte:
"Hvorfor rødmer dine Læber, Datter?"
Pigen svared: "Jo, jeg har spist Jordbær,
deres Saft har farvet mine Læber."
Atter kom hun hjem fra Stævnemøde,
kom med blege Kinder. Mod'ren spurgte:
"Hvoraf hvidner dine Kinder, Datter?"
Pigen svared: "Red en Grav, o Moder,
gjem mig der og sæt et Kors derover,
og paa Korset rist de Ord jeg siger:
Én Gang kom hun hjem med røde Hænder,
thi de rødmed mellem Elsk'rens Hænder;
én Gang kom hun hjem med røde Læber,
thi de rødmed ved den Elsktes Læber;
senest kom hun hjem med blege Kinder,
de blev blege ved den Elsktes Utro."
257 Ved en Piges Vindu stod en Yngling
trende lange, lyse Sommernætter,
lokkede og bad om at bli' indladt.
Første Aften fik han Skjænd og Trusler,
anden Aften fik han Graad og Bønner,
tredje Aften fik han Vindvet aabnet.

1890.

OJAN PAVO. (Joh. L. Runeberg.)

STOR var Tavastbonden Ojan Pavo,
stor og vældig iblandt Finlands Sønner,
støt som en med Gran bevoxet Klippe,
djærv og rask og kraftig som en Stormvind.
Træer havde han med Rødder oprykt,
tugtet Bjørne med sin blotte Armkraft,
løftet Heste over høje Gjærder,
knælagt stærke Mænd som var de Halmstraa.
Og nu stod den stærke Ojan Pavo
stolt og vældig frem paa Lagmandstinget.
Midt paa Gaarden stod han iblandt Folket
som den høje Fyr imellem Smaaskov.
Og han løftede sin Røst og sagde:
Hvis her findes en, af Kvinde ammet,
som formaar at holde mig paa Stedet
saa jeg ikke røre mig af Flækken,
han maa tage mine fede Agre,
han maa have mine Sølveskatte,
han maa eje mine mange Hjorde
og med Krop og Sjæl er jeg hans Slave.
Saa til Folket talte Ojan Pavo;
men forskrækked' stode Byens Karle
tavse i den stolte Ojans Nærhed,

og der traadte ingen frem imod ham.
Men med Kjærlighed og med Beundring
saa de Skjønne paa den unge Kjæmpe,
thi han stod, den stærke Ojan Pavo,
som den høje Fyr imellem Smaaskov,
Øjet straalte som en Himlens Stjerne
258 og hans Pande lyste klar som Dagen,
og hans gule Haar sank mod hans Axler
som et sølvsprængt Vandfald over Fjældet.
Men af Kvindeflokken fremstod Anna,
hun den skønneste af Egnens Piger,
herlig som den lyse Dag at se paa.
Raskt hun traadte hen til Ojan Pavo,
slog omkring hans Hals de runde Arme,
nærmede sit Hjærte til hans Hjærte,
pressede hans Kind mod sine Kinder
og saa bød hun ham at slide løs sig.
Men den stærke Yngling stod besejret,
kunde ikke røre sig af Flækken
men kun sige aandeløs til Pigen:
Anna, Anna, du har vundet Prisen,
du maa tage strax min rige Bopæl,
du maa have mine Sølvskatte,
du maa eje mine mange Hjarde
og med Krop og Sjæl er jeg dit Eje.

1890.

FRA VÆRMLANDSK.

BREMSENS MØSSE*). **(F. A. Dahlgren.)**

OG Bremsen han fôr til Marked engang,
der fik han den grønneste *Møsse*,
og saa fløj han hjem og summed og sang -
og hjemme han havde i *Tøsse*.

Men bedst som han fløj saa tænkte han brat:
"Nej har jeg nu faa't mig en *Møsse*,
saa skal jeg da komme som Ka'l for min Hat
og ej som et Fjols til *Tøsse*."

* - 259

Saa svang han sig op og red paa en Kalv.
"Hejhop!" han svinged sin *Møsse*.
Han spored sin Kalv, saa Kalven den skjalv
og kiled afsted mod *Tøsse*.

Det gik som en Røg, det gik som en Dans,
"Hejsa!" paa Vej til *Tøsse*,
og Kalven den rejste i Vejret sin Svans

og løb som skudt ud af en Bøsse.

Og da de nu kom til Gusted Kro,
hovsa! paa Vej til Tøsse,
tog Bremsen en Snaps saa god som to,
for Kalven monne han kysse.

Og da de saa kom til Aamelstad,
hovsa! paa Vej til Tøsse,
stod dér Borgmester og Raad i Rad
og bukked for Bremsens Møsse.

Men Bremsen jog bort i rygende Trav
og letted end ej paa sin Møsse,
og Kalven afsted uden Bu eller Bav
med Halen hejst imod Tøsse.

Og da de var kommen til Torpendam,
det Gjæstgiversted i Tøsse,
blev Bremsen atter iwont for en Dram
og vilde strax Kalven kysse.

Men Kalven han slog med Rumpen bagud:
"Se saa gaar det til i Tøsse!"
og Bremsen han fik en Klask paa sin Tud
saa ratsch! sa' hans grønne Møsse.

Og Bremsen han himled med "Ak" og med "Av",
i Grøften der laa hans Møsse,
og Oxer og Svin de danser paa hans Grav,
og saadan gjør hele Tøsse!

7/7 1904.

260

GRISEN. (F. A. Dahlgren.)

OG sen sprang gryntende langs et Stakit,
Rof-øf; rof-øf, rof, øf, øf!
"Jeg kan ej andet tro, end det gi'r sig om lidt."
Rof-øf, rof-øf; rof, øf, øf!

Og Grisen stak Trynen ind under en Slaa.
"Det var dog rart at vide, om Krogen sidder paa."

Og Grisen hug Skallen mod Ledet og peb:
"Nej dette her gaar langt over Svine-Begreb!"

Saa løb den imod Stolpen med hele sin Skrot:
"Nej Fanden staar i Sylten, det gjorde inte godt!"

Saa slog han til den anden Ledstolpe saa hvast:
"Aa bav da, aa bav da, for slige Trynekast!"

Saa gned han sig mod Lægten og tiggede om Vej:
"Lad Svinebæster trygle, men ikke længer jeg!"

Saa stak han af i Lunt imod Stien saa fort.
"Et Hul maa li'godt findes, om end det holder haardt."

Og Grisen han vrødte fra tolv og til ét:
"Nej varer dette længe, jagu' saa bli'r jeg svedt!"

Og Grisen han rendte fra et og til to:
"Pyh, dette koster Flæsk, men jeg gi'r mig ingen Ro."

Og Grisen galoperer fra to og til tre.
"Det Hul var højst aparte, som jeg aldrig skal se!"

Der rendte han - og rendte sine Kløver itu.
Rof-øf, rof-øf; rof, øf, øf.
Ja jeg tør næsten sværge, han render der endnu :
"Rof-øf, rof-øf; rof, øf, øf!"

7/7 1904.

261

KJÆRESTE-HANDEL. (F. A. Dahlgren.)

OG ne paa Bjærg havde Kjæresten Palle
filo filobo filibombombom,
men Line fra Sverr'g satte *ham* over alle,
filo filibo filibom.

Ja, Stine," sa' Line, "ifald jeg maa faa ham,
saa skal jeg skam byde dig ordentlig paa ham."

"Saa tag ham," så' Stine, "ifald du betaler
for hele Fyren ti smaa Rigsdaler."

"Nej jøsses," sa' Line, "hvor Folk kan vær' gale!
hvem saa du for Kjærester saadan betale?"

"Jeg ved ikke Prisen saa lige pr. Stykke,
men giv saa det halve - og dermed til Lykke!"

"Jotak," sagde Line, "fem Daler paa Tælling!
den Ka'l skal nok ikke være en Skrælling."

"Det var da som Pokker til Prutten," sa' Stine,
"tilsidst vil du *under* Rigsdal'ren mig pine."

"Ja Penge, Gud naade os, sparsomme falde,
jeg gi'r dig mit Kammerdugs-Forklæd' for Palle."

"Lad gaa," sagde Stine, "skjønt næppe jeg skuld'et;
det Forklæde der er jo gnavet og hullet."

Men Stine hun grined, mens Hjemmet hun naaet,
"den Kjærest' kund' Fjolset helt gratis ha' faaet."

For Palle... Ja var der ett anne Raa' med ham,
filo filobo filibombombom,
saa gav jeg et Forklæd' for at bli' aa med ham!"

filo filibo filibom.

1904.

262

STINES PARASOL. (F. A. Dahlgren.)

OG Stine og Mads drog til Byen paa Stand,
og Jomfru blev Stine, og Kusk det blev han,
en Part af hans Hjærte hun havde i Vold;
saa gav han sin Stine en Solparasol.

Nu længtes hun efter sin Frisøndagstur,
da Arbejd og Pligt kunde faa sig en Lur;
saa skulde Stockholm i hver eneste Fold
se hende gaa rundt med sin Solparasol.

Og Søndag paa Søndag kom stadig paany,
men Solen den holdt sig drilagtig bag Sky,
og Stine hun syntes den Glæde var gold
at traske i Graavejr med Solparasol.

Hun klaged' til Mads: "Nej om jeg det forstaar,
hvad Pokker der dog gaar af Solen iaar.
Den lister bag Skyen, den drilvorne Trold,
saasnart jeg gaar ud med min Solparasol!"

Men Mads, der just ej var tabt bag af en Vogn,
han svared': "Du skinner saa mageløs bovn,
at blot du gaar over en Plads eller Vold,
maa *Solen* ta' Tilflugt til Solparasol."

1904.

263

FRA SVENSK.

DIN TJENENDE BRODER. (Carl Snoilsky.)

PAA Farten frem gennem Livet
du rejser saa trygt og kjækt;

paa hver en Station - det er givet -
dit Bord staar duget og dækt;
du gjæster de skønneste Egne,
og trættes du, se, allevegne
du finder en dunvarm Seng.
Sov sødt! - din tjenende Broder
han vaager ved Klokkens Streng.

Hvem er han, den gjæve? I Mindet
hans Træk ej ætsed sig ind;
hans Haand, saa barket i Skindet,
vist aldrig rørte ved din.
Som Lampe-Aanden alene
usynlig han ønsker at tjene,
som *Nytte* han kun blev set,
- et flerho'det mystisk Væsen
i Stimlen om din Karet.

Kaminen, der blusser fornøjet,
det Hus, du kalder for dit,
din Jakke og Kravetøjet,
der lyser fornemt og hvidt,
en Gade fejlet og pudset,
saa ikke din Fod bliver smudset,
det friske Brød, du dig skjær' -
alt skyldes din tjenende Broder,
som er i sit Værk dig nær.

Han skoldes af Dampens Strømme,
han holder om Skibets Rør,
mens du i smilende Drømme
omfarer den rullende Jord.
264 Og om fortryllet du vanker
blandt Skjaldes Kolonner af Tanker,
blandt Vellyst for Evighed -
det var din tjenende Broder,
som fæsted de Tanker ned.

Saa vandrer han tungt den Bane,
som Skjæbnen - ej han - har valgt.
Alt gaar som af gammel Vane.
Hvad andet? Jeg har vel betalt,
det er, hvad du tænker og mener;
men tænk om den Aand, der *nu* tjener,
en Dag forandrede Form
og blev forbitret, forfærd'lig -
et Hav af Ho'der i Storm!

Se da i hin Hjælper, den gjæve,
Personen, din Lige, din Ven!
Tryk *selve* den barkedede Næve,
ej bare en Skilling i den!
Sørg for, han sig frit kan forvandle
til en, der kan tænke og handle,
og se ham i Øjnene klart,
og hils paa en Fælle, en Broder;
men husk: Hvad du gjør, gjør snart!

1901.

AFRODITE OG "SLIBEREN".

I KUNSTSALEN. (Carl Snoilsky.)

I Kunstens høje Skjønhestempel
en Magt bestandig drager mig
til dig, du høje Afrodite,
du mørke "Sliber" hist - til dig.

Hvordan det Naboskab blev stiftet
imellem jer, jeg fatter ej, -
du underfagre Skønhedsdronning,
du tunge, ludende Plebej'.

265

Som Formens Ynde og dens Plumphed
faar Fællesbo i Kunstens Sal,
saa ses i Livet alle Vegne
ved Skjønheds Side: Nød og Kval.

Alt hvad der klinger disharmonisk,
har ej til *hendes* Øre Bud;
det fæles Aasyn bringer Frysning
i hendes Alabasterhud.

Den Jord, som stræber, kjæmper, lider,
den standser ved den haardes Fod,
som imod hendes eget Cypren,
hver Bølge tæmmes i sit Mod.

Ej for at prøve Støvets Kampe
steg hun en Gang af Bølgens Elv;
én Lov hun bare kjendte: *Skjønhed*,
ét Maal for Livet kun: *sig selv!*

Hun er kun til for disse "*Nogle*",
der ikke kjender Glædens Brist,
der stryger bort hver Savnets Rynke,
og marmormejslet staar til sidst.

En Afgrund derfor skiller hende
fra Trællen der, som bøjet staar,
beskjæftiget med Knivens Slibning
nu uafbrudt i tusind Aar.

Som *hun* steg frem af Perleskummet,
saa spired *han* af Jorden op,
af Sved og Blod igjennemsyret,
dens Muld har født hans Jættekrop.

Se disse plumpe Muskler, Sener,
der vrider sig som Orm i Orm;
se denne Haand, som Slidet fjerned
fra Skjønhestypens ædle Form.

266

I Luften ligger som en Maning
af halve Tanker, brudte Ord;
saa rejs dig, du af Aaget tyng'de,
du staar jo paa din egen Jord!

Hver vildskab Kraft i Verdensaltet
gaar fristende mod Jætten frem:
"Følg os! Slaa løs!" de larmer mod ham.
Ve Jorden, om *han* lystred dem!

Er al Forsoning for de tvende
da ørkesløs at tænke paa?
Skal hun, den stolte, ingen Sinde
medlidende til Jætten gaa?

Skal alt det Skjønne, fjernt fra Folket,
sig vi' et goldt og selvisk Liv?
Skal han, som knæler der i Støvet,
en Dag bli' færdig med sin Kniv!

Stig ned, du Kunstens Afrodite,
fra Marmorplintens Pjedestal!
Lad Stenen smelte om et Hjærte,
der røres ved sin Næstes Kval!

Bøj dig i Ømhed mod din Broder,
og løs hans Skjæbnes haarde Baand!
Tør Sveden af hans mørke Pande,
og vríst ham Dolken af hans Haand.

Maj 1901.

AVISDRENGEN. (Carl Snoilsky.)

FØR nogen faar Skoene paa sig,
gaar han igjennem vor Stad.
Kling, kling! siger Klokken; han lægger
sit fugtige Morgenblad.

267

Og gnidende Søvnens af Øjet
i nysgjerrig Velbehag
udstrækker du Haanden efter,
hvad Verden siger i Dag.

Det er som af Spalterne steg der
et Brus, et surrende Fløjt
fra Lunges, der stønnende spørger:
Hvad har *du* gjort? Ej en Døjt.

Den lille Nyhedsombærer
- om nok saa ringe - han véd,
at Solen forlængst er paa Himlen,
og Livet er Virksomhed.

Med Øjne varme og klare
han iler fra Port til Port
og vækker op og ydmyger
enhver, som intet har gjort.

Kan hænde en anden og større

en Dag erobrer hans Kald,
saa Tiden og ikke Avisen
forkynder et strengt: *Du skal!*

Du lille Pog med Avisen,
en Jætte skubber dig væk;
o, var saa klare *hans* Øjne,
saa milde som dine *hans* Træk!

April 1901.

DER LEGES SOLDAT. (Carl Snoilsky.)

TROMMEN gaar - Soldaterne marcherer,
fremad March, til Hornets skingre Klang,
- Paa en Plet i Parken exercerer
Byens Smaa i Trop og Gaasegang.

268

Fattigskolens Børn engang om Aaret
bydes hid, hvor der staar Mad parat;
om den Lærer, man har Flokken kaaret,
samles de, saa leges der Soldat!

Men min Tanke gaar til andre Fester:
Hellas' viltre Knøses Vaabenfærd,
marmormejslet af en Oldtidsmester,
Amoriners Leg med Skjold og Sværd.

Hvem tør her en Sammenligning vove:
Hellas Ungdom - Børn fra Gydens Hjem!
Det er ej i Kraft af Fattiglove,
en behjælmet Amarin staar frem.

Blege Børn! Fra Timen I blev baaret,
noget fattes jer; - der spørges: Hvad?
Ak, for Livet selve Grundvilkaaret,
det at være rigtig mæt og glad.

Uvelkomne alt fra Fødselsstunden
hos Forældre, i en brødløs Vraa
har dem Søvnens ofte sultne funden
paa en lyssky Rønnes mugne Straa.

Fra et Hul, hvor Mur mod Mur sig kliner,
droges de kun frem til Slæb og Tramp;
blandt Fabrikkens buldrende Maskiner
Glædens Urt staar graa af Kulrøgsdamp.

Stakkels Smaa, mod hvem Kloakken fræser!
Mørkets Øgler yngler i dens Skarn;
eddertunget Difteritis hvæser
hæst mod Fattiggydens blege Barn.

Men de hænger sejgt og fast ved Livet;
stundom gi'r det jo en Glædesdag;

og just nu blev saa Parolen givet
til at gaa i Takt til Trommeslag.

269

Skolen har dem punktlig ladet lære,
at de lever i en mægtig Stat,
stor og lysende ved Kriger-Ære -
hvor den mindste Purk er født Soldat.

Tugtemestre flinkt om *Pligter* tale,
men hvad Pligtens Bud dets Løftning gav:
det forskjønnende og ideale -
ved nok Fattigskolen lidet af.

Hvilke Minder har de Børn i Eje?
Ingen. Kun en Barndom glædestom;
Kunstens Verden, Digtets Blomsterveje
er for dem en stænget Helligdom.

- Trommen gaar! En Tvist ved Verdens Ende,
hvorom Fattigfolk ej ved et Kvæk;
Krigen slippes løs med al Elende,
og der stikkes, skydes, myrdes væk!

Men de spænder Ransiens Skulderremmer,
ta'r mod Mordmaskinen ond og lang,
snart bestrøs med sønderslidte Lemmer
Ærens Mark ved Plevna og Sedan.

Metrailleus-Medusen hundredøjet
sprøjter Død og Saar af alle Rør;
Generalerne gaar glad i Tøjlet,
og hvorfor? Det ved *de* nu som før.

Ved, at deres eget de bevare,
naar de røve andre Heldets Vægt,
ved, at her forhale de en Fare,
som kanske skal knuse næste Slægt.

Maalet ser de bagom Kampens Bølger
lig en smykket, oplyst Søjlerad;
men den dunkle Hob, der hine følger,
mejes ned - og spørger ej for hvad.

1901.
270

FRA SVENSK RONDEMAAL.

FATTIG-SVENDS KLAGE. (Per Weiland.)

HVAD nytter det at leve for *mig*? Har *du* et Svar?

Jeg véd det ikke selv, hvad det skal nytte.
Om jeg det bare vidste, jeg gav alt hvad jeg har -
skjønt hvad har jeg! En Rollingflok, en Hytte,
en Kvinde og en Køje, en Stol, et Bord, en Kat,
men er *den* ikkun mager, du faar den aldrig fat,
for det er Helvedes, hvor den kan springe.

"Hvad nytter det at leve for mig?" jeg spurgte her
vor Præst; han remsed op af Kirkens Lære
og snakked vidt og bredt om, hvor glad enhver især
ved sin betroede Lod og Del bør være.
Jo, han kan sagtens snakke; hans Lod og Del er stor;
men hvis han skulde bytte med mig, jeg næsten tror,
han jamred sig som jeg, om ikke værre.

Hvad nytter det at leve, naar Livet det er Slid
fra Sol staar op til atter den forsvinder;
jo, det er let at sige, at "Livet er en Strid";
hvem ved det dog, som hine Mænd og Kvinder,
der slider ondt og bittert, hver Dag der gaar paa Sky,
og dog ved Aftentide gaar lige arm til By
- hvad nytter det vel slige Folk at leve!

Naar blot jeg kunde tjene endda til dagligt Brød,
hvad der skal til for mig og dem derhjemme,
saa var det til at leve, saa led man ingen Nød;
men nu - aanej, jeg kan da aldrig glemme,
hvor det var smaat i Vinter; vi ejed knapt et Bid.
Jo, det er tungt, naar ikke man ved sit sure Slid
kan tjene til lidt Sild og lidt Kartoffler.

271

Ja fik vi no' at sige, der blev vel anden Skik,
men her de *Store* vogter nidsk og nøje:
"De pengeløse Stodre, skal de til Politik!
Har vi med Pakket ej haft nok at døje!"
Men gaves ikke Pakket, hvem skulde slide saa?
Hvor gik det med de *Store*, om der var ingen *Smaa*?
Men som det er: hvad nytter det at leve!

Januar 1905.

INDSIDDEREN. (Karl-Erik Forsslund.)

SAA du siger, jeg skal gaa!
du ta'r Huset fra mig! Naa!
Og fordi *jeg* ene mukked,
naar de andre bukked!

Jeg har villet egen Nød!
- Ved du, hvem der skaffed Brød
til dig selv og dine Gjæster
ved de vilde Fester?

Jeg har slidt ved Plejl og Plov,

gjødet Brak og ryddet Skov,
jeg har Dagens Byrde baaret,
Sæden saa't og skaaret.

Jeg har forket dine Læs,
lagt dit Hø i høje Hæs;
først ved sidste Glimt af Dagen
slap min Haand fra Knagen.

Jeg har Korn til Kværnen kjørt,
og fra Møllen Melet ført;
de har knust min ene Lunge
dine Sække tunge!

272

Veddet til din blanke Ovn
har jeg fældet hist i Skov'n.
Tænker *du*, naar Ruden dugger,
paa din Brændehugger?

Mel, som burde være mit,
Brød, som burde skjænkes frit,
dyrt hos dig jeg maatte købe.
Og nu kan jeg løbe!

Hvorfor? Jo, thi jeg har sagt,
at din Velstand som din Magt
- ædt af Trøsk og syg i Roden -
dingler alt paa Foden.

Men Farvel! Jeg har sagt nok.
Driv dit Spand, og sving din Stok,
mens en Lus i Smiger-Bytte
faar min gamle Hytte.

Oktbr. 1908.

BILLEDHUGGEREN. **(Karl-Erik Forsslund.)**

TRÆD ud, træd ud, du Stenens Sjæl,
snehvid og ren og skønlændet!
Jeg aner din Ynde, jeg ser dig saa vel
og lukker Øjnene blændet.

Der i dit Bur af raa Porfyr
du drømte fra evige Tider.
Men Stenen blev Blomst og Blomsten Dyr,
og Dyret blev Mand omsider.

Og Velklang steg af Larm og Gys,
bebo'de Verdner af Kaos.
Træd ud og funkl i Dagens Lys
som Gudestøtten i Naos!

273

Bliv Menneske, bliv en Kvinde myg,
bliv Mand med mægtige Lemmer!
Se, Menneskeheden er brudt og syg
og snørt i Lænker og Remmer.

Her stavrer sulten Fattigdom;
afpillet dens Rygrad luder;
en Pose af Skind, indtørret og tom,
et formløst Skræmsel af Knuder.

Her svingler en Rig i sin Drukkenskab,
en buldrende Tønde paa Foden,
en svullen Klump Kjød, en Bug og et Gab,
en Byld som ret snart bliver moden.

Og oppustet Bug og skrumpent Skind
og alle Fælhedens Faser
de dølger sig skamfuld, de svøbes ind
i dølgende Slør og Laser.

Den Riges Last skal faa sin Bekomst,
og Fattigdommen forsvinde.
Du hvide Sten, slaa ud i Blomst,
bliv Mand, bliv skønlemmet Kvinde!

Hver Lyde lav, hver Svaghed bleg
fordømte er til at falde
i Livskampens vaarlige Terningleg,
hvor alle brydes med alle.

Engang din Trængsel er længst forbi,
du Drøm om Skjønhed og Styrke.
I hellig Nøgenhed ren og fri
som Gud skal Manden dig dyrke.

Ved hver en Vej, - fra Eng og Park,
du skal mod Vandreren nikke,
i Skolen, i Hjemmet, i Skov og Mark
du møder de Unges Blikke.

274

I Kamrets Ro, hvor Mandens Glød
dybt Hustruens Kjærlighed nyder,
der skal du staa, saa i hendes Skjød
din Skjønhedsform han gyder.

Og se, en rankfødt Helteslægt
skal lege ved Jordens Sider -
harmonisk og smidig, med Saarene lægt
mod nye Sejre den skrider.

O du min Drøm, du Stenens Sjæl,
som endnu i Mørket strømmer,
jeg aner din Form fra Isse til Hæl,
hvor dybt i Bjærget du drømmer.

Med lukte Øjne tyst du staar
og mod mig Armene rækker.
Min Mejsel hugger, min Hammer slaar,
i Sang jeg af Søvnens dig vækker.

Marts 1908.

JENS JENSEN OG PÆ' KRÆNSEN. (Gustav Frøding.)

JENS Jensen ejer Nakkeby
Pæ' Krænsen ejer Bakkely
i Sognet Vester-Ved.
Jens Jensen,
Pæ' Krænsen
de holder aldrig Fred.

Stod Havren godt i Nakkeby,
saa slog den fejl i Bakkely.
Da blev Pæ' Krænsen vred,
da bandte grimt Pæ' Krænsen,
da hven og gren Jens Jensen
sig Munden halvt af Led.

275

Var Kløv'ren grøn i Bakkely,
saa var den graa i Nakkeby,
der stod kun Tidsler dér;
da hven og gren Pæ' Krænsen,
da truede Jens Jensen
med Næven hen ad Per.

Gik alting galt i Nakkeby,
strax blev der Fest i Bakkely,
saa Jublen steg mod Loft.
Var mørk i Sind Pæ' Krænsen,
som Solen lo Jens Jensen,
og Fjolen klang ,i Toft.

De stredes og processede,
om Freden Provsten messede,
det var som Vand paa Gjæs;
thi vandt engang Jens Jensen,
begyndte strax Pæ' Krænsen
en splinterny Proces.

Jo mere de bedagedes,
des mer der stævntes, klagedes
i Rettens vilde Dans.
Var Dommen for Pæ' Krænsen,
strax bejlede Jens Jensen
til højere Instans.

Saa skjændtes de, saa skraalte de,
saa multe de, saa maalte de
hinanden Skjæppen fuld.
Processen brød Jens Jensen,
og Brændevin Pæ Krænsen,
saa begge gik omkuld.

Og ingen af dem minkede,
da de mod Graven hinkede
og puttedes i Jord.
"Lad Fanden ta' Jens Jensen!"
"Lad Pokker faa Pæ' Krænsen!"
var deres sidste Ord.

"Rebelsk som Jens i Nakkeby,"
og "drilsk som Per i Bakkely,"
er Sagn i Vester-Ved.
Jens Jensen,
Pæ' Krænsen -
de to holdt aldrig Fred.

DAARSKABENS TALE. (Gustav Frøding.)

I vide det, Brødre og Venner,
min Manddom har lært mig at vrage
den Jord, hvor min Ungdom slog Rødder,
og satte sit første Vaarbrudsblad.
Dog stadig mit Hjærte kjender
en Lyst ved at skue tilbage
til Stunden, jeg sad ved Gamaliels Fødder
ungdommelig grebet og ak, saa glad.

Jeg talede barnligt, jeg var jo et Barn,
skjønt Lærdommens Kløgt var mig givet,
mit Hjærte hang fast i det Gøglets Garn
der spindes om Ungdomslivet.
Og gav mig Gamaliel en Visdoms-Skrift,
og bredte jeg den som for ivrig at læse,
jeg ridsede af med min arge Stift
i Randen af Rullen Gamaliels lange Næse.

Og lønlig om Kvæld, naar Gamaliel bad,
- jeg vil ikke meget min Visdom prise -
ved Gamaliels Datters Fødder jeg sad
og læste med hende i Fædreneres Højsangs-Vise.
Hvad siger jeg! Taler jeg Ufornuft,
tilgiv mig det da, lad Ordene fare
og hold det blot alt for Vind og Luft
og tag jer for Daarskabens Ord i Vare!"

Ja, saa har jeg tænkt mig Apostlens Ord
en Kvæld ved den gjæstfri Gajus' Bord.
Men har han ej saa kunnet udtale sig,
fald du, o Daarskab, da over mig!

MASKINEN I ULAVE.

(Gustav Frøding.)

VOR Vilje den er Centrum,
vor Lyst Pereferi'n.
"Gaa rundtom, gaa rundtom
din Axe, Turbin' ".

Og Viljen vil sig muntre
og siger: "Kjære Lyst, du,
kom, vi skal drikke Vin!
Gaa rundt om, gaa tront om
dit Centrum, Turbin' ".

Først vil ej Lysten drikke,
men siger: "Altfor fin
for eders ringe Tjener
er jer fornemme Vin!"
Men Viljen raaber: "Rundtom,
her rundtom, Turbin'!"

Helt ofte siden Viljen
og Lysten solded sammen,
drak Dusskaal i Vin
og smurte Maskinen
med Olie fra Rhin.
"Bror Centrum, Bror Rundtom,
Bror Axe, Bror Turbin'!"

278

Og snart begyndte Lysten
at føle sig som Centrum
og raabe: "Hop, hej, lystelig,
gaa rundtom, dit Svin!"

Naar Viljen sagde: "Lyst, du,
nu stop, ej mere Vin!"
da hikked Lysten: "Vilje, du,
hold Kjæft, jeg er Centrum,
og du Pereferi'n!
Gaa, Centrum, du Rundtom,
du Rundtom, du Trontum,
du Centrum, Turbin'!"

Mod Taget sprang Værket
med splintrende Hvin!

April 1908.

FREDLØS.
(Gustav Frøding.)

JEG drømmer, at jeg drager som vandrende Mand
forbi hele Verden,
ser Menneskers Færden
og Huse langs Vejenes Rand,
men har hverken Hjem eller Land.

Min Kind er saa stubbet, saa blaa og forfrosset
og Buxerne flossede';
de slsker og slasker, de regnblødte Klæ'r;
Mustachen saa stift som en Skobørste hænger,
af Støvlen sig krænger
to vaade, smudsige Tæ'r.

279

Ved Gjærder jeg hviler, i Gaarde jeg tigger,
i Lader jeg ligger,
hvor Lejet mig kostede kun Tak;
for Mønten, jeg fik, jeg i Kroerne drikker
mig fuld, saa jeg nikker
i Søvn paa den Plet, hvor jeg drak.

Og Stemmen er rusten,
og dyster og brusten
af Brænd'vin og Hoste og Had;
jeg gjør den saa spag, naar jeg klynker og hælder
med Øret saa fromt, hvor paa Trappen det gjælder
at tigge en Skilling til Mad.

Jeg strejfer, jeg vandrer, hvor ingen jeg kjender,
jeg har ingen Venner,
de gi'r, som de gav til en Hund,
og intet er mit uden Kjæppen og Posen
og Dirken til Laasen
og Flasken med lidt paa sin Bund.

Og gaar jeg forbi, hvor et Bryllup begyndtes,
og Portene pyntes
med Slynger af Birk og Syren,
og Pigernes Latter fra Lønlunden glammer,
mens under dens Stammer
mod Kvæld dækkes Borde af Sten, -

jeg tænker i Drømme: En Gaard og en Kvinde,
som villig vil spinde
og koge lidt varmt til ens fattige Skrog,
en Dyne, en Seng, hvor en Stymper kan ligge
og fri's for at tigge
hvert Bid, som en ellers ved Døren tog.

280

Det kan en vel ønske, men Fanden annamme!
det gjør vel det samme,
en fødes og ødes - hvad mer?
Til Gaard hører Kusken og Mopsen og Missen,
men Bossen og Bissen
i Grøften fik redt sig Kvarter.

Og ondt stikker Blikkenes Hadskhed fra Lunden,
og stygt bjæffer Hunden
i Porten, hvor træet jeg i Drømmen staar;
jeg vender mig langsomt mod Vejen derude
og ønsker jeg sad nu bag Rasphusets Rude
som fordum og pillede Blaar.

Febr. 1908.